

مرداد ۱۴۰۰

آرشیو ملی ایران
(معاونت اسناد)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

اسناد مطبوعات

قوانین مطبوعات، دستور به جراید و اسناد توقیف روزنامه‌ها

دو نوشت شماره قفسه ۱۰۰۰

تاریخ ۱۹/۹/۲۰۲۰

شماره ۲۰۲۰-۸۳۸-۲۰۲۰

جای، مرتضی وزیر

تحریر سرد و ضمینه در چون روزنامه اطلاعات و سپاهان و آسیا هرمان

طلبی که موجب حکم و دستور مردم را فراهم نماید درج در این
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

راه اسکالاتی فراهم نموده و ضمینه ستدعی از معرفه فرایه اجازه داده

سود که روزنامه بار زبور توقیف گردند:

نیز از نظر سهستان تهران - سرنگه دارستان

گرچه میرزا صالح شیرازی در دوره محمدشاه قاجار، نخستین نشریه به مفهوم امروزی را در ایران به نام «کاغذ اخبار» منتشر کرد، اما انتشار روزنامه «وقایع اتفاقیه» در دوره ناصرالدین شاه، اساس رسمی روزنامه‌نگاری ایران را رقم زد و انتشار روزنامه‌های دولتی آغاز شد. در دوره مشروطه، همزمان با بیداری افکار عمومی در کشور انتشار روزنامه‌ها و مجلات از سیطره دولت خارج و مشروطه‌خواهان نیز دست به چاپ روزنامه زدند.

با افتتاح اولین دوره مجلس شورای ملی، نخستین قانون مطبوعات در ۱۸ بهمن ۱۲۸۶ از تصویب گذشت. این قانون ۵۲ ماده‌ای در ۶ فصل: چاپخانه و کتابفروشی، طبع کتاب، روزنامه‌جات مقرر، اعلانات، حدود تقصیر نسبت به جماعت و محاکمه تدوین شده بود.

دومین قانون مطبوعات در ۱۵ بهمن ۱۳۳۱ طبق قانون اعطای اختیارات به نخست‌وزیر در ۴۶ ماده و ۱۱ تبصره به تصویب رسید. قانون دوم در ۵ فصل به بیان تعریف و تأسیس روزنامه و مجله، حق جوابگویی آئین‌نامه‌های مطبوعاتی، جرایم مطبوعاتی، تخلفات و دادرسی مطبوعاتی هیأت منصفه می‌پرداخت.

پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و عزل مصدق از نخست‌وزیری، به موجب قانون الغای کلیه لوایح مصوب دکتر مصدق، قانون دوم نسخ شد. در ۱۰ مرداد ۱۳۳۴، مجلس هجدهم قانون جدید مطبوعات را با همان سرفصل‌های قبلی و با اندکی تغییر در ۴۲ ماده تصویب کرد.

با پیروزی انقلاب اسلامی دو اصل از قانون اساسی به مطبوعات اختصاص داده شد. اصل بیست و چهارم قانون اساسی به آزادی مطبوعات اشاره

می‌کند و می‌گوید: «نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند مگر آنکه مخل به مبانی اسلام یا حقوق مردمی باشند. تفضیل آن را قانون تعیین می‌کند.»

همچنین در اصل یکصد و بیست و هشتم آمده است: «رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیأت منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیأت منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون بر اساس موازین اسلامی معین می‌کند.» پس از آن شورای انقلاب، قانون مصوب ۱۳۳۴ را لغو و لایحه ۴۱ ماده‌ای قانون مطبوعات را در ۲۰ مرداد ۱۳۵۸ تصویب و برای اجرا به دولت موقت ابلاغ کرد.

با تصویب آخرین قانون مطبوعات ایران، قانون مصوب شورای انقلاب جای خود را به قانون مطبوعات مصوب مجلس داد. مجلس شورای اسلامی در ۱۲.۲۲.۱۳۶۴ قانون مذکور را در ۶ فصل: تعریف مطبوعات، رسالت مطبوعات، حقوق مطبوعات، حدود مطبوعات، شرایط متقاضی و مراحل صدور پروانه و جرایم را در ۳۶ ماده و ۲۳ تبصره تصویب کرد. ۴ روز پس از تصویب مجلس با تأیید شورای نگهبان قانون مطبوعات به دولت ابلاغ شد.

قانون مطبوعات ۱۳۶۴ در دوره‌های مختلف اصلاحاتی پذیرفته است. در حال حاضر قانون مورد اجرا در کشور ۴۸ ماده‌ای است و دو فصل هیأت منصفه مطبوعات و موارد متفرقه نیز به آن اضافه شده است.

آرشیو ملی ایران (سازمان اسناد و کتابخانه ملی) به مناسبت هفدهم مرداد، روز خبرنگار، قوانین مطبوعات، دستورات ابلاغی به جرایم کشور و اسنادی از توقیف روزنامه‌ها را منتشر کرده است.

اولین قانون مطبوعات

۱۸ بهمن ۱۳۸۶

قانون مطبوعات

بهت این نبره حکومتی

۱۳۲۶

۱۳۲۶
۱

کتابخانه و موزه اسناد ملی ایران
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران
قانون مطبوعات
اصح است و بنظر ابراهیم
۱۳۲۶
۲۲

بسم الله الرحمن الرحيم

موافق اصل بستم از قانون اساسی عامه مطبوعات غیر از کتب
ضلال و مواد مضره بدین مبین آزاد و مجیزی در آنها ممنوع است
ولی هرگاه چیزی مخالف قانون مطبوعات در آنها مشاهده شود
نشر دهنده یا نویسنده بر طبق قانون مطبوعات مجازات شود اگر
نویسنده معروف و متهم ایران باشد ناشر و طابع و موزع از تعرض
مصون استند

مقرر میشود طبع کتب و روزنامهجات و اعلانات و لوائح در

قوانین مقررہ ذیل کہ از برای حفظ حقوق عموم و سد ابواب مضار
از تجاویزات ارباب قلم و مطبوعات وضع می‌شود آزاد است هر کس
نخواهد مطبعه دایر نماید یا کتاب و جریده و اعلانیاتی تطبع برساند
بای مطبوعات را بفروشد باید بدو اعدم مختلف از فصول این
قوانین را نزد وزارت معارف بالترام شرعی قلم‌نرم و متعهد شود

فصل اول چاپخانه و کتابفروشی

ماده اول چاپخانه‌ای ندارد و چیزی تطبع برساند بدون آنکه
اسم نویسنده و رسم او را بداند و بدون آنکه اسم و رسم خود را
در آخر آن مطبوع درج کند

ماده دوم کتاب فروش حق ندارد از مطبوعات آنچه را
که نویسنده و مطبعه آن بطور وضوح معرفی نشده اند بفروشد مگر آنکه

قبل از این تاریخ طبع شده و بکمی دیگر از جهات قانونی ممنوع باشد
 ماده سیم کتاب فروش حق ندارد کتابی را بفروشد که
 قانوناً قدغن شده باشد

فصل دوم طبع کتب

ماده چهارم طبع کتب متداوله غیر از کتب ممنوعه و کتب
 جدید و غیر از کتب مذهبی آزاد است کتب جدید مذهبی تا قبل از
 طبع بنظر و تمیزی سنتی که در اداره معارف بنام مجمع علوم و تئیه
 تشکیل شود رسیده و تصویب شده باشد

ماده پنجم از هر نسخه که بطبع میرسد چاپ کننده دو نسخه برای
 ضبط در کتابخانه ملی و تکمیل مجموعه مطبوعات میفرستد در پامی تحت
 این دو نسخه را رسانند وزارت علوم و در سایر بلاد شعب وزارت علوم

و اداره معارف میفرستند در هر صورت قبض رسیده دریافت میکنند
 و در آن قبض باید عنوان کتاب و عده نسخ آن که بطبع رسیده مذکور
 باشد چاپ کنند به موجب این فصل ملزم شرعی است که در صورت
 تخلف سه تومان الی شصت تومان مجازاتی دادنی باشد بسته به نظر
 حاکم قضاییه

فصل سیم در مجازات مقرره

ماده ششم هر روزنامه و جریده باید یکفرد مدیر مسئول داشته باشد
 متصف بصفات ذیل (۱) ایرانی باشد (۲) سنش
 بیست سال بالغ باشد (۳) زوال شرف از او نشده باشد یعنی مرتکب
 جنح و جنایات و مشهور بفسق و فساد عقیده نباشد
 ماده هفتم اسم و رسم مدیر روزنامه و اسم مطبعه که

در آن روزنامه چاپ شود باید روی هر نمره روزنامه بطبع رسیده
باشد هر یک از مدیر روزنامه و مطبعه بموجب این فصل مقرم شرعی اند
که در صورت تکلف از وظیفه خود از کتومان الی سه تومان مجازادانی
باشند در صورتیکه در پسته واحد تکلف در این فصل مکرر واقع شود
علاوه بوجه ظرفی بهر مکراری کتومان اضافه بدید

ماده هشتم قبل از طبع و انتشار هر روزنامه و در وقت مقرر

مدیر جریده مکلف است که اظهارات ذیل را در روی یک ورقه

بنظارت طبابعات بفرستد (۱) اسم و رسم مدیر روزنامه

و محل اداره آن (۲) اسم و رسم مطبعه که روزنامه در آن

خواهد رسید (۳) عنوان روزنامه و جریده و ترتیب طبع آن

که یومیه است یا هفتگی است یا ماهانه (۴) غده چاپ نمره

(۵) مسلک روزنامه و سیاق مطلب آن در صورت تعبیر هر یک
از کیفیات فوق باید در ثانی معلومات لازم به بطارت لطبات
داده شود و این طهارات باید همه مکتوباً در روی ورقه معتینه ^{بخصوص}
مدیر مسئول بعمل آمده آن ورقه تمبر دولتی خورده باشد بموجب این ^{فصل}
مدیر مسئول روزنامه ملزم است که در صورت تخلف از پنج الی
نجاه تومان دادنی باشد

ماده پنجم در موقع انتشار هر یک از نمرات روزنامه
دو نسخه روزنامه با مضامین مدیر برای اداره معارف آن شهر که در
آن طبع میشود و دو نسخه از برای کتابخانه و قرائت خانه ملی در ستان
میشود در صورت تخلف مدیر روزنامه پنجاه تومان مجازاً دادنی خواهد بود

تقرضات

ماده دهم هرگاه روزنامه و جریده نسبت یکی از نامورین

دولتی یا یکی از ادارات چهری درج کرده باشد که بعلل ایشان برخورد

آنچه را که در توضیح و رد ایراد آن شخص یا آن اداره نزدیک روزنامه

بفرستد باید بدون تاخیر و تحریف در پستون اول نمره آتی روزنامه

درج کند عبارت مقاله جوابیه همایندیش از ضعف مقاله تعرضیه باشد

و الا مازاد را باید صاحب مقاله جوابیه اجرت چاپ از قرار عالی بدهد

برای تخلف از این فصل مدیر روزنامه از ده الی صد تومان داندنی

خواهد بود

ماده یازدهم در غیر اشخاص پس اشخاص مدیر روزنامه

از درج مقاله جوابیه مستوجب دادن پنج الی پنجاه تومان وجه

مغرمی خواهد بود این نوع از مقالات باید در همان محل و بهمان

حروف

که مقاله اولیه مندرج بوده بطبع برسد

ماده دوازدهم روتعرض هر چند نوبت که تبادل شود روزنامه
از قبول آن ناگزیر است بشرحی که در فصل دهم و یازدهم مذکور شد
ماده سیزدهم مدیر روزنامه مسئول مقالات مندرجه
در روزنامه است و همچنان مسئول اعلاناتی است که در روزنامه
بطبع میسرند در مقالات با امضا و قی مدیر مسئول نیست که از
مسئله واضحی در مقاله مندرج نباشد و الا مدیر نیز مسئول است
ماده چهاردهم مدیر روزنامه محارسات مقاله ولو ایجاب
که نزد او میفرستند مادامیکه شامل ممنوعات قانونی نباشد قبول کرد
در روزنامه درج کند آنچه خلاف قانون داشته باشد ممنوع است ولو
از طرف ادارات رسمی اظهار شده باشد

ماده پانزدهم در روزنامه‌جاتی که درج اعلانات معمول است
 مدیر حق طفره و تعویق از درج اعلانات رسمی ندارد اجرت طبع اوراق
 معمول با نهاد داده می‌شود

روزنامه‌جات خارجه

ماده شانزدهم روزنامه‌جات و اوراق که در خارجه طبع
 می‌رسند به زبان که باشد بر حسب مصلحت ملک و ملت از ورود و انتشار
 ممنوع خواهند شد هرگاه علت منع در یک نمره باشد تشخیص وزارت معارف
 برای جمع آوری ضبط آن کافیت و در منع کلی مدافع مجلس وزراء
 لازمست بموجب این ماده هر کس روزنامه‌جات و اوراق ممنوعه را
 وارد کند یا انتشار دهد از نگاه الی کمال صبر خواهد شد

فصل چهارم اعلانات

ماده هفدهم طبع و نشر اعلانات آزاد است لکن اگر

مضمون اعلان شامل قبايح و فضايح باشد يا داعی بغيا و جلال امور

عامه مطبوعه و متصدی هر دو مسئولند و اداره نظمیته حق توقیف میکند

اعلانات را داشته مرکتب و متصدی را بحدک عدالت جلب خواهد کرد

ماده هیجدهم اعلان و لایحه آنچه از این پس مطلقا بجا

میرسد باید اقلا اسم و محل مطبوعه را حاوی باشد تخلف از این ماده متصدی

و مرکتب را از یکتومان الی پسه تومان وجه طرزی مقرر خواهد کرد و با نظر

حاکم قضیه از یکروز الی سه روز حبس میشود

ماده نوزدهم اعلانات پسگی که از طرف ادارات دولتی بطبع

میرسند روی کاغذ سفید خواهد بود سایر اعلانات از هر کس و هر جای

کاغذ رنگین بطبع میرسد تا اعلانات رسمی از اعلانات شخصی متمایز باشد

در صورت تخلف از این ماده متصدی پنجمین روز دینارالی پانزده هزار دینار
 دادنی خواهد بود و در صورت تکرار تخلف در عرض یکسال از یکروز
 پنجمین روز حبس خواهد شد

ماده بیستم در صورت باطل کردن یا دریدن و کنندن اعلانات
 رسمی دولتی و اعلاناتی که در مواقع اشغال و کلای ملت نصب میشوند
 از یکروزالی سه روز حبس خواهد شد چنانچه ترکسپن از اجزای ادارات
 دولتی باشند از شش روزالی یکماه حبس خواهند شد

ماده بیست و یکم مالکین بومات و عمارات حق منع از نصب اعلانات
 بر روی اعمار عمارات خود دارند هرگاه کسی بدون اجازه در ملک
 خاصه نصب اعلان کند مالک حق بطال دارد

ماده بیست و دویم سواى اعلانات رسمی و اعلانات اشخاص

هر اعلامی باید تمبر دولتی بخورد و قیمت آن تمبر بر حسب عده اعلان و قطع
ورق آن مختلف میشود موافق قانونی که در باب تمبر وضع خواهد شد
طهره آزادی حق تمبر با خلاف بالمرام شرعی از ده تومان الی پنجاه تومان
مجازات میشود

دست فروش

ماده بیست و نهم هر کس بخواهد روزنامه و کتب در معابر شهر
و گداز بگرداند و بفروشد باید خودش را بکند خدای محله خود معرفی
کرده پته بگیرد اسم منزل محل تولد اسم پدر و مدت اقامت
در آن محله باید در روی پته نوشته شود پته مزبور مجانی است
ماده بیست و نهم تقصیر در تحصیل پته اجازه مذکوره در ماده (۲۳)
یا دادن تعرفه غلط و اسامی عوضی مرکب را به پنجه این الی یا زده

تجارتی که خواهد کرد در صورت تکرار تقصیر محکوم مجسین خواهد شد و دیگر موارد

الی سیه روز

ماده هجدهم پنجم دست فروش و دیگر از فروشندگان

روزنامه‌جات و لوائح و اعلانات و اوراق ممنوعه چه حاوی عبارات

ممنوعه باشد چه مشمول به تصویر و اشکال قبیحه ما خود بسبب سلیقه و نیت

نظر بحفظ حقوق عمومی حق تعاقب و جلب ایشان را بحدی دارد

فصل پنجم حدود

تقصیر نسبت به جماعت

ماده هجدهم شانزدهم نطق و قرائت لوائح و روزنامه‌جات و

دیگر مطبوعات در محافل عمومی یا نصب آنگونه مطبوعات یا مکتوبات بد

و دیوار و عرضه آنها بر نظر خلق هر وسیله که بوده باشد مادامی که

در آنها ترغیب و تشویق و تسبیح خلق با کتاب خجسته و جنایات شده باشد
 اعم از اینکه مشاء اثر بشود یا نشود پس ترجیح سیاست مرکب خواهد بود
 و تشخیص حکومت عرفیه در محاکم عرفیه از دو ماه الی دو سال صبر خواهد
 ماده هجدهم تحریص و تهییج بفرقت قتل و نهب و غارت
 یا تضعیف قدرت مملکتی در خارجه اعم از اینکه موثر شود یا نشود یکسال
 نجات صبر و سیاست خواهد شد

ماده بیست و ششم سیاست اشخاصی که بانسار اوراق غیره
 باعث سلب امنیت و حلال آسایش عموم و نظام داخله شوند همچنان
 اشخاصی که از مرکزین قتل و غارت و شمشین قتل و آشوب توقیر و تمجید

کنند همانست که در ماده (۲۶ - ۲۷) مذکور شد

ماده بیست و نهم ترغیب و تشویق و تسبیح اهل نظام بنا بر مانع

و عدم انقباض احکام نظامی در حکم ماده بیست و هفت است
 ماده سی مرتبین منتهیات مذکوره در مواد (۲۶ الی ۲۹)
 بحکم التزام شرعی از ده تومان الی هزار تومان مجازا دادنی خواهند بود

تفصیلات نسبت به سرد

ماده سی و یکم توهمین مقام فروع سلطنت ممنوع قانونی است
 و مخلف از این قانون مرتکب را اگر مدیرین جرایم باشند از سه ماه الی
 یکسال محکوم بحبس و یا با التزام شرعی از ده تومان الی سیصد تومان دادنی
 خواهد کرد و اگر غیر از مدیرهای جرایم هستند بحسب تشخیص عرفی مرتکب
 از سه ماه الی یکسال حبس خواهد شد جریمه یا لایحه که آن سواد را
 کرده باشد یا مقاله مندرجه آن شامل اختلاف باشد توقیف خواهد شد و این
 توقیف مملکت ابدی باشد

ماده سی و دوم جعل اخبار و مقالات فتنه انگیز و انتشار

آنها نسبت آنها کسی بدو منع ممنوع است مدیر روزنامه و معاونین او

و مختلف از این ماده بالاتر از شریعی از پنج تومان الی صد تومان و داد

خواهند بود یا آنکه از یکماه الی یک سال حبس خواهند شد

ماده سی و سوم مقالات مضرة بذهب و عقیده اسلامیه هر کس

در روزنامه یا اوراق دیگر درج کند از ده تومان الی پسیصد تومان

مجاننی و ادنی خواهد بود روزنامه یا ورقه مذکوره اگر مستمر باشد از یکماه

الی دو سال توقیف خواهد شد و صاحبش از یکماه الی دو سال حبس

طبع و شمار و فروش اشکال قبیحه و مقالات مضرة بعفت و عصمت

یا مضرة باخلاق در مجین حکم خواهد بود

ماده سی و چهارم هتک احترام و شرف و کسر اعتبار اشخاص

افزاد یا هیئت مادامیکه مرکب از ثبوت آن عاجز باشد و مطلقاً هرگز
تخفیف و تحقیر نخواهد معنی باشد خواه با ظان لایق مستوجب تهدید است
خواهد بود

ماده سی و پنجم بوجوب این ماده هر کس نسبتی از نسبتهای مندرجه
در ماده (۳۴) را بوساطی که در ماده (۲۶) مذکور است (نطق
لایحه درج مقاله در روزنامهجات) یکی از محاکم عدلیه یا اجراء
عربیّه یا انجمنها یا ادارات دولتی بپردازد تومان الی سیصد تومان
مجانفی دادنی خواهد بود و یا از هشت روز الی یکسال حبس خواهد
شد اگر وسیله اثبات آن نسبتها روزنامه باشد در مدت مشخصه توقیف خواهد
مکمل است انواع تنبیه سیاست را در زمان واحد مقصود باندستبند
حاکم قضیه

ماده سی و ششم همچنین است حکم نسبتهای مذکوره در ماده

(۳۴) هرگاه آن نسبتها بوزیری یا مبعوثی چه از وکلای مجلس

شورای قلمی چه از وکلای مجلس پسنایا یکی از کارکنان امور دولتی

یا از پیشوایان مذہب اسلام و وکلاء و مشور و در صورتیکه آن نسبت

راجع بحیطه مسئولیت آنها باشد

ماده سی و هفتم نسبت اموزندگوره در ماده (۳۴) اگر با

ناس باشد مرتب بموجب این ماده ملزم است که از سه تومان الی دو

تومان مجانی دادنی باشد و پس از آنکه ارتکاب هرگاه روزنامه باشد

یک هفته الی ششماه توقیف خواهد شد

ماده سی و هشتم نوشتن فحش و الفاظ قبیحه اکیداً ممنوع است

مرتکب بقید این التزام در صورت ارتکاب چهار تومان الی پنج تومان

مجاننی دادنی خواهد بود هرگاه آن تجاوزات نسبت بشخاص مذکوره در

ماده (۳۵ - ۳۶) باشد اگر نسبت باشخاص مذکوره در ماده ۳۷

باشد مرتکب قهرم است که از سه تومان الی سی تومان مجانی دادنی باشد

در صورت تکرار تقصیر علاوه روزنامه از هفت روزالی سه ماه

تعطیل خواهد شد بسته باینکه تخلفات از حقوق نسبت بکدام طبقه

باشد

ماده سی و سوم نسبت امور ممنوعه مذکوره در مواد این قانون

باموات همچنان در مقابل ورثه آن موجب مسئولیت مرتکب خواهد شد

که بفرآخور حال سیاست میوند

توهمین و مجازات آن نسبت بسلاطین خارجیه مایمون

سیاست

۴۰۶۶

ماده چهل و نهم
توین بلاطین دول متحابه اکیه ممنوع است و
مرکب مفرم است که از ده تومان الی پسیصد تومان مجانی دادنی باشد
و یا از یکماه الی یکسال حبس شود و لدی الاقتصا جمع هر دو قسم ساینست
ماده چهل و یکم
هتک احترامات مأمورین خارجه و مهیت سیاسی
خارجه که در مملکت سمیت نمایندگی دارند ممنوع و مرکب مفرم است که از
پنجتومان الی دویست تومان مجانی دادنی باشد و مرکب از یکمصد الی ستمصد
حبس خواهد شد

ماده چهل و دویم
شکایات اجزای خارجه ممکن است مستقیماً با داد
نویس یا بواسطه وزارت امور خارجه بوزارت عدلیه یا محکمه عدلیه اظهار
شود

موادیکه طبع و نشر آنها جایز نیست

ماده چهل و سیم
طبع و نشر افغانی که محکمه برای حفظ ناموس

فقر آنرا منع کرده اودامی که در محکمه علناً قرائت نشده است ممنوع است
 مرکب مکرّم و مکرّم است که از پنج تومان الی دویست تومان تجانی دادنی
 باشد و مرکب غیر مکرّم از یکجا الی یکسال صبر میشود ولی شکایت مدعی
 و حکم قضیه را در هر حال روزنامه حق انتشار دارد

ماده چهل و نهم مذاکرات محرمانه محکمه را روزنامه حق انتشار ندارد
 و در صورت ارتکاب مکرّم است که از ده تومان الی دویست تومان
 تجانی دادنی باشد

ماده چهل و نهم اشار و دستورهای محرمانه نظامی و اجرائیه
 قوئی و نقشه قلبجات خاصه در موقع جنگ اکتفا ممنوع است و مرکب
 مکرّم است از ده تومان الی هزار تومان تجانی دادنی باشد و از یکسال
 الی پنجسال صبر شود و در صورتی که تقصیر بار روزنامه نگار باشد روزنامه او

نیز ابدأ توقیف کرد

فصل ششم محاکمه

ماده چهل و ششم تجاوزات قانونی که بموجب سیاست
مباشترین روزنامه و مطبوعه و دیگر مطبوعات خواهد شد از طرف اداره
انطباعات در معرض بازخواست درآمده در عدلیه مورد محاکمه خواهد
بود. اداره نظمیّه در تقصیرات طبیعیّه یا اداره انطباعات متفقاً اقدام
خواهد کرد

ماده چهل و هفتم هرگاه تخطیات مطبوعات نسبت بحدود
اسناد و اشخاص باشد ماحذله نظمیّه یا عدلیه یا اداره انطباعات پس از
تظلم طرف خواهد بود و هرگاه آن تخطیات نسبت بعموم باشد از طرف
اداره انطباعات یا پلیس راساً اقدام خواهد شد

ماده چهل و ششم در موارد مختلف از فصول این قوانین

علی قدر مرتبم در مقابل قانون مسئول خواهند بود و سیاست

مدرجه که بحکم انحراف بر کمین وارد است در حق آنها جاری خواهد شد

(۱) اقدام کنندگان بطبع مدیران روزنامه و سایر جریدها اصالتاً (۲)

دیگران روزنامه و جریدها دیگر در صورت مسئولیت آنجا که تخلف از حدود

ظهور داشته باشد و مطلقاً در صورت مساعدت آنها در اقدامات نامشروع

منتهی مضرت آنجا که تخلف از حدود ظهور داشته باشد مدیر روزنامه یا مطبعه

باید جلوگیری کنند و بقبول مسئولیت پررنگ مسئولیت ایشان نباشد

مثلاً در پرهم مسئول است (۳) رئیس مطبعه (۴) فروشندگان و نشر

دهنده (۵) اعلان کنندگان مسئولیت این شخص مذکوره ۳ و ۴ و ۵

در قسمت که مشارکت خیالات مضرت مدیر و رئیس جریدها و مطبعه نمود

در اسامی فتنه و شای فساد همدست با هر گاه یکی از متصدیان بچکانه
متواری شود سایرین علی قدر تهمت اسم مسئول خواهند بود هر گاه بپوشند
مقاله در خارج باشد و مقاله از منتهیات چیزی را حاوی باشد و بطبع برسد
مطبعه و مدیر و رتبه مسئول خواهند بود و اگر چیزی را حاوی باشد که
ثبوت نخواهد پذیرد روزنامه با مسئولیت شخصی حق درج دارد و الا فلا

ضبط و حبس روزنامه‌جات و غیره

ماده چهل و نهم مأمورین وزارت معارف که برای ذوق
معین میوند و پلیس حق دارند روزنامه و دیگر جراید را در موارد ذیل
توقیف کنند (۱) آنجا که روزنامه یا جریده یا لایحه مضر با اساس
مذهب اسلام باشد (۲) آنجا که در روزنامه یا جریده یا لایحه بیست
احترامات سلطنت شده باشد (۳) آنجا که نقشه و طرح حرکت قشونی

یا دیگر اسرار نظامی کشف شده باشد (۴) آنجا که مندرجات اوزان
 موجب بیجان گلی و احلال آسایش عمومی شود (۵) آنجا که دعوت
 بر مضادت قوامی رسمیه مملکت شده باشد (۶) آنجا که اشاعه
 قبیحه بر ضد عصمت و عفت شده باشد

ماده پنجم بقای توقیف و عدم بقای آن باید در
 چهار ساعت باطلاع محکمه قانونی (دیوانخانه محتل) رسیده حکم
 توقیف یا سبب توقیف یا آزادی روزنامه و غیره کتباً باید اعلان
 بشود

ماده پنجاه و یکم در مدت توقیف روزنامه یا جریده و سایر
 لواحق اشاعه مندرجات آن اکیداً ممنوع است و در تحت فصول این
 قانون نامه سیاست خواهد شد بسته باینکه کدام فصل راجع باشد

ماده پنجاه و دوم قواین مندرجه در این قانون با مطبوعات

در طهران از ده روز بعد از اینکه این قواین بدستخط هایونی موشح شده

باشد در ولایات پس از یکماه مجری خواهد شد

بسم الله الرحمن الرحیم
 قانن مطبوعات روز پنجم محرم ۱۲۲۴
 محمد علی شاه قاجار
 میرزا علی اصغر

میرزا علی اصغر

فایل
شماره ۱۰۰
تاریخ ۱۳۸۵/۰۵/۰۵
موضوع

اعلان رسمی

وزارت معارف

حق تالیف از برای مؤلفین و مصنفین کما فی السابق کلیتاً
محفوظ است و بدون اذن مؤلف و مصنف کسی حق طبع

کتاب جدید التالیف و تصنیف را ندارد بخانه

کتابی که حق طبع آنها با نظارت معارف

محفوظ شده است

مقررات صدور امتیاز جراید

۱۳۰۴ آبان ۲۵

تاریخ ۲۵ شهریور ماه ۱۳۰۴

یادداشت

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

از درگاه عالی برای آنکه در امور محترم طرف

مطابق مقررات وزارت از کلیه ارباب راجع در رتبه معاضدین غیر و غیره باسیر و سایر امور

و تنظیم به پیشکاران صادر گردید بهمان نظر بابت از درگاه عالی بان اداره محترم مدد طلبید که در این

پیشکاران را با درجه بدرجه اول در این رتبه پیشکاری راجع به عالی مدال علم حسن خانی

ارسال شده و در رتبه برتبه تنظیم باین جهت که در پیشکاران نیز در رتبه اول در این

برتبه به پیشکاران ضمیمه و برای طرح در رتبه عالی و در رتبه اول

جمهوری اسلامی ایران

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

اداره مصرف

سواد

بشاریخ

نمبر؟

- (۱) مستدین دولت با اولم که در ادارات کار می کنند به شرطی که از هر دو روزانه فرسخه
- (۲) محصلین مدارس و اولم که مشغول به تحصیل شده اند هر دو روزانه فرسخه
- (۳) دکترین عدلیه تا بوظیفه دولت مشغولند از هر دو روزانه فرسخه
- (۴) بریان مدارس عالی و سطحین و مدارس اولم که مشغولند از هر دو روزانه فرسخه
- (۵) پنج مرتبه روزانه زایم از هر دو روزانه اجازه داده می شود
- (۶) یک یکم علاوه بر برادرانی است از روزانه اجازه داده می شود
- (۷) مسکونات مرتبه دوم هر دو روزانه ملائمت با هر دو روزانه تحصیل تاریخ تحصیل مدارس متوسط باشد
- (۸) مرتبه روزانه ملائمت باید سبب مصارف برادران باشد روزانه خود اعتبار رسانی برادر
- (۹) بر مرتبه که تمام روزانه با یکم که اجازه لازم نشود هر دو روزانه اولم در تمام تحصیل لغایم هر دو روزانه
- (۱۰) صاحب اعتبار اجازه خود در هر دو روزانه در وزارت معارف بقیه از اعتبار خود

برادر است از خود در هر دو روزانه

داد معارف معارف

جلوگیری از درج اعلانات

در مورد مشروبات الکلی

۱۳۰۶

نمونه (6)

بتاریخ ۲۷ / ۲ / ۱۳۰۶ ماه سنه ۱۳۰۶

نمره ۱۵۲۴
ضمیمه

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

اداره کرسف

دائرة ریاضیات

اداره جرم محرمه ایران

جناب آقای شیخ نصرت نصرت ریاضیات
درجه اول

نمونه شماره ۱۵۲۴
همه چیزها در این دفتر
درج شده است

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

۱

۲

۸۷۰-۱

نمونه ۱۶

تاریخ ۳۴ ماه اردیبهشت ۱۳۰

یادداشت

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

از آقای رشتی

رئیس معتمدات راهبانه
رسالت صوفیه همگامی روزنامه ایران هر روز عدلیه
مکتبه

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

X

ل ۸۹۲

ارسال اخباریه جراید از
مجرای دایره انطباعات

۶ مرداد ۱۳۰۸

ل - ۲۱

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

تاریخ ۶ مرداد ماه سنه ۱۳۰۸

نمره ۸۸ ضمیمه

اداره:

دایره:

آقایان رؤس ادارات

نظر اینکه لازم است شد در یک رک از اخبار بگرام بهم برسد ^{خطری} ^{۱۱}

که در آینه و جهان مجله وجه ادارات وزارت معارف با ذوق ^۵ ^{خیز}

وزارتخانه را بکارند ^{جمهوری آذربایجان} چیزی که باید بجا آید داده شود از کار ^۵

انتخابات داده خیمه ^{جمهوری آذربایجان} دایره مذکوره باید قبل ^۵ ^{خیز}

برسد در صورت تصویب دایره انتخابات خیز ^۵ ^{خیز}

خیمه در دستگفت شده ^۵ ^{خیز}

۴
۱-۳

اصول و روش ^۵

مکتب ^۵

دستور احترام از مناقشات
مذهبی و پرهیز از استعمال
الفاظ رکیک و مستهجن

۲۸ اسفند ۱۳۱۳

ل - ۶۵

تاریخ ماه ۱۳۱

نمره ضمیمه

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

اداره متحد المال نمره ۷۵۲۴ / ۶۳۸۸۵

۱۳۱۳ / ۱۲ / ۲۸

دایره اداره انطباعات

اداره

با ارسال سواد مرقومه مطاعه نمره ۸۷۲۳ / ۱۳ / ۱۲ / ۲۳ مقام منیع ریاست

وزراء عظام د امت شوکته د ریاب لزوم احترام از مناقشات غیر ضروری

مذهبی و خود د اری از استعمال عبارات والفاظ رکیک و مستهجن

د رایین گونه مناقشات مقتضی است مفاد د ستور مذکور را د نظر

گرفته و آقایان نویسندگان را که در آن شریفه مقالات

میتویسند نیز مستحضر فرمایند

از طرف وزارت معارف و اوقاف

ریاست وزراء

نمره ۸۷۲۲

تاریخ ۲۳/۱۲/۱۳۲۲

ضمیمه

وزارت جلیله معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

در مطبوعات ایران گاهی اوقات دیده میشود که از استعمال الفاظ رکیک مستهجن خودداری نمی نمایند و مخصوصاً در مناقشات مذهبی گاهی بعبارات و عناوین نا شایسته مطلب را ادا میکنند لازم است این فقره را در نظر داشته باشند که باریاب جراید و مجلات و نویسندگان تذکر داده شود که اولاً مناقشات مذهبی تا ضرورت نداشته باشد بیفایده بلکه مضر است .

ثانیاً شان و مقام نویسندگی و ادبیات یک ملت ابرومند مقتضی نیست که عبارات مستهجن بکار برده شود . ثالثاً متوجه باشند که این قسم تعبیرات قانوناً ممنوع است و مجازات دارد و باید مراقبت شود که هر روز نامه یا مجله یا کتابی که مشتمل بر این قسم تعبیرات باشد ضبط بشود و استعمال کننده و فروشنده آنها ممکن است مورد تعقیب واقع شود .

باداره تشکیلات کل نظمیہ مملکتی نیز بهمین ترتیب اعلام گردید .
رئیس الوزرا

در روز ۲۳/۱۲

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
تاریخ ۱۳۲۲/۱۲/۲۳

ل - ۱۶۳۴

لایحه مطبوعات

۸ مرداد ۱۳۳۴

اداره
 تاریخ ۱۳۳۳
 شماره / ک ۱۰۰۹۵
 شماره / ۱۳۳۴ / ۸ / ۳۴

وزارت دارائی
 مجلس استحضار
 رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی
 وزارت دارائی

اداره کل دفتر وزارت دارائی

عطف بنامه شماره ۶۷۷-۴۰-۳ / ۸ / ۳۴ بدینوسیله
 لایحه مربوط به مطبوعات که بموجب قانون تمدید قانون
 الغاء کلیه لوایح مصوب آقای دکتر مصدق ناشیه از اختیارات
 در تاریخ هشتم مرداد ماه / ۳۴ با اصلاحاتی بتصویب
 کمیسیونهای مشترک مجلسین رسیده و تصویب نهائی مجلسین
 قابل اجرا میباشد تلوا ارسال میگردد.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
 جمهوری اسلامی ایران

رئیس کل دفتر نخست وزیر
 ۲۹۲۴۳
 ۱۳۳۴ / ۸ / ۷۰

رونوشت بضمیمه رونوشت لایحه قانونی مطبوعات جهت اطلاع
 با اداره فرستاده میشود.
 رئیس اداره مراسلات و بایگانی کل کشور

[Handwritten signature]

ف م

وزارت دارائی

لایحه مربوط بمطبوعات که بموجب قانون تمدید قانون النشاء علیه لوابیح مصوب آقای دکتر مصدق ناشیه از اختیارات که در تاریخ هشتم مرداد ماه / ۳۴ با اصلاحاتی بتهنویب کمیسیونهای مشترک مجلسین رسیده و تاتهنویب نهائی مجلسین قابل اجراء میباشد دیلاً ابلاغ میگردد :

لایحه قانونی مطبوعات

فصل اول - تعریف و تاءسیس روزنامه و مجله

ماده ۱- روزنامه یا مجله نشریه ایست که برای روشن ساختن افکار مردم در زمینه های مختلف اجتماعی و سیاسی یا علمی و فنی یا ادبی و ترقی دانان مساجح معلومستطانه و نشر اخبار و اطلاعات و مطالب عام المنفعه و انتقاد و اصلاح اندیشی در امور عمومی بطور منظم و در مواقع محسین طبع و نشر گردد .
تبصره - نشر فوق العاده اختصاص بر روزنامه ها و مجله های دار که با و مرتب منتشر میشود .
ماده ۲- هر کس بخواهد روزنامه یا مجله تاءسیس نماید باید از وزارت کشور اجازه بگیرد .

ماده ۳- درخواست کنند ه اجازه دارائی اشرا یط دیل باشد :

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

الف - ایرانی باشد .

ب - سن او از سی سال کمتر نباشد .

ج - سابقه محکومیت جنائی و یا محکومیت نجه که موجب سلب حقوق اجتماعی باشد نداشته و -
محجور نباشد .

د - لا اقل لیسانسیه باشد و یا از قبلا رد انشمندانی باشد که مراتب فضل و انشرا آنها از نظر روزنامه نگاری از طرف شورای عالی فرهنگ گواهی شده باشد .

ه - مصرف بد رستی و امانت و دارائی حسن شهرت و صلاحیت اخلاقی برای روزنامه نگاری باشد .
و - توانائی مالی اداره کردن حداقل سه ماه نشریه مورد تقاضا را داشته باشد تشخیص این موضوع بعهده کمیسیون مندرج در ماده ۵ میباشد .

تبصره ۱- برای اجرای مفاد بند (ه) در تهران کمیسیون مندرج در ماده (۵) مراتب را از وزارت کشور مستعلام و رسیدگی مینماید و در شهرستانها کمیسیون مرکب از استاندار یا فرماندار محل و دو نفر از نمایندگان فرهنگ محل و دو نفر از نمایندگان انجمن شهرود رسورت نبودن انجمن در ونقرازمحمدمین محل (برطبق دعوت استاندار یا فرماندار) به اطلاعات مکتسبه رسیدگی و اظهار نظر مینماید .

× ×

وزارت دارائی

- ۲ -

تیمبره ۲ - در صورتیکه مؤسسه روزنامه یا مجله فاقد یکی از شرایط مذکور بند الف یا بند (ج) این ماده بشود اجازه انتشار روزنامه یا مجله او از طرف وزارت کشور نخواهد بود و چنانچه فاقد شرایط مذکور در بند ه این ماده بشود در تهران بکمیسیون مقرر در ماده (۵) و در شهرستانها بکمیسیون مقرر در تیمبره یک موضوع رجوع و چنانچه رای کمیسیون مبنی بر لغت امتیاز باشد محکوم علیه میتواند بدادگاه استان محل شکایت نماید - حکم دادگاه استان در این مورد قطعی است .

تیمبره ۳ - امتیازاتی که تا این تاریخ برای روزنامه ها و مجلات داده شده بقوت خود باقی است بشرط اینکه در چهار سال اخیر لااقل یکسال مرتباً منتشر شده باشد و صلاحیت اخلاقی صاحب امتیاز مورد تصویب کمیسیون مقرر در ماده ۵ این قانون واقع گردد و نظار این کمیسیون در این مورد قطعی است .

تیمبره ۴ - مدبر یا سردبیر روزنامه یا مجله باید واجد شرایط مذکور بند های الف - ب - ج - د ه - باشد و در صورتیکه فاقد یکی از شرایط مذکور بند الف یا ج یا ه این ماده بشود نسبت ببری - تابع تیمبره ۲ همین ماده عمل خواهد شد .

تیمبره ۵ - مستخدمین دولت و دستگاهها نیکه با سرمایه دولت تشکیل شده یا میشود و همچنین مستخدمین شهردارینها مادام که شاقول خدمت میباشد حق داشتن امتیاز و انتشار روزنامه یا مجله نخواهند داشت مگر مجله علمی - ادبی - فنی - هنری .

ماده ۴ - درخواست کننده امتیاز علاوه بر مدارک لازم اظهارنامه ای شامل اطلاعات ذیل در تهران بوزارت کشور و شهرستانها بفرمانداری محل تسلیم خواهد نمود .

۱ - نام و نام خانوادگی صاحب امتیاز و همچنین نام و نام خانوادگی مدبر یا سردبیر اگر مدبر یا سردبیر جداگانه داشته باشد با ذکر نشانی کامل منزل .

۲ - محل اداره روزنامه یا مجله .

۳ - نام و نشانی چاپخانه ای که روزنامه یا مجله در آن چاپ میشود .

۴ - نام روزنامه یا مجله و ترتیب چاپ آن که یومیه است یا فتنی یا ماهانه .

۵ - عدد نسخه های نیکه از هر شماره چاپ میشود .

۶ - روش روزنامه یا مجله .

× ×

وزارت دارائی

شماره

تاریخ ماه ۱۳۳

-۳-

تبصره ۱

هرگونه تخییری که صاحب امتیاز بخواد نسبت بموارد ۱- و ۶ بدهد باید قبلا موافقت وزارت کشور را جلب نماید *

تبصره ۲- محل اداره روزنامه یا مجله از لحاظ تغلف و جراثیم مطبوعاتی اقامتگاه قانونی صاحب امتیاز شناخته میشود و هرگونه اظهارات و اخبار را بلاغ بمحل مذکور قانونی است *

ماده ۵- درخواست های تأسیس روزنامه یا مجله بوسیله کمیسیون مطبوعات رسیدگی میشود و اعضا این کمیسیون بقرار ذیل است :

۱- نماینده عالی رتبه وزارت کشور *

۲- نماینده عالی رتبه وزارت فرهنگ *

۳- دادستان استان *

۴- یکنفر استاد دانشگاه یا انتخاب رئیس دانشگاه برای مدت ۶ سال *

۵- یکنفر روزنامه نگار که لااقل پنج سال مرتب روزنامه منتشر کرده باشد یا انتخاب وزارت کشور (بعد از تشکیل انجمن روزنامه نگاران که از طرف دولت بزمینیت شناخته شده باشد) انتخاب یک نفر روزنامه نویس بجهت انجمن مزبور خواهد بود *

تبصره ۱- درخواست های تأسیس روزنامه یا مجله بوسیله کمیسیون مزبور مورد رسیدگی واقع خواهد شد این کمیسیون پس از تشخیص واجد بودن شرایط مذکور در ماده ۳ و تحقیق صلاحیت اخلاقی از هر طریق که مقتضی بداند تقاضای قبول یا رد بمنجانب نسبت به درخواستها بینه مورد موافقت واقع میشود وزارت کشور امتیاز انتشار روزنامه یا مجله را خواهد داد که کمیسیون مکلف است حداکثر در ظرف سه ماه تصمیم خود را دایر بر رد یا قبول درخواست بمتقاضی اعلام نماید و در صورت رد تقاضا متقاضی میتواند بدادگاه استان مرکز شکایت کند و رای دادگاه استان قطعی است *

تبصره ۲- مدت اعتبار امتیاز روزنامه یا مجله برای شروع انتشار ششماه است و اگر بعد از انتشار تا یکسال منتشر نکرد امتیاز روزنامه و مجله ملغی است *

تبصره ۳- وزارت کشور قتری ترتیب خواهد داد که در آن نام روزنامه و مجلاتیکه امتیاز آنها صادر شده است با مشخصات هر یک ثبت نماید *

تبصره ۴- کمیسیون مطبوعات اساسی مکرونا مناسب و مستمجن را رد خواهد کرد و همچنین نسبت بموارد درخواست میتواند توضیحات کاملی بخواد و در صورت لزوم را مطالبه نماید تقاضا کنند اجازه نمیتواند *

× ×

وزارت واری

— ۴ —

نام روزنامه ها نیکه ما بقا منتشر کردید و برای نشریه خود بدون موافقت صاحب امتیازانت تا بجا آمدید • تبصره ۵ - برای انتشار روزنامه و مجله بیفر از یک امتیاز نگینی داد و نخواهد شد ولی صاحبان امتیاز روزنامه های یومیه مرتب الانشرا میتوانند مجله هفتگی و ماهانه و سالانه بهمان نام منتشر نمایند • مجلات هفتگی نیز میتوانند مجله ماهانه و سالانه بهمان نام منتشر نمایند •

ماده ۶ - در هر شماره روزنامه و مجله باید نام و نام خانوادگی صاحب امتیاز و سرد بیروند بیرون (در صورتیکه سرد بیروند یک داشته باشد) و همچنین محل اداره نشریه و نام و نشانی چاپخانه اینده در آن بطبع میرسد قید شود •

تبصره - مدیران روزنامه ها و مجلات مکلفند از هر شماره نشریه خود اعم از روزنامه و مجله یک نسخه بدادستان شهرستان و یک نسخه بدادستان و یک نسخه بدادستان (در مرکزها اداره مطبوعات وزارت کشور) و یک نسخه بدادستان (در مرکزها اداره کل نگار وزارت فرهنگ) و یک نسخه بدادستان (تهران و کتابخانه مجلسین بمحض انتشار تسلیم نمایند •

ماده ۷ - واگذار کردن امتیاز روزنامه یا مجله بدادستگوری بشرط اینکه شخصی که امتیاز را واگذار میشود در صورتیکه واجد شرایط باشد با موافقت کمیسیون منظور ماده ۵ مانعی ندارد •

ماده ۸ - در صورت فوت صاحب امتیاز چنانچه در میان وراثت کمی مقتضی نشر روزنامه یا مجله و واجد شرایط باشد با موافقت کتبی سایر وراثت یا قائم مقام قانونی آنان امتیازنامه بنام او داده میشود و الا نام روزنامه یا مجله برای وراثت قانونی تا زمانیکه واجد شرایط در بین آنان پیدا شود محفوظ خواهد بود • وراثت قانونی میتواند طبق ماده (۷) عمل نمایند •

فصل دوم - حقوق و تکالیف - آئین نامه های مطبوعاتی

ماده ۹ - مؤسسات دولتی و عمومی و همچنین افراد مردم اعم از اعمال و مورین رسمی یا غیر آنها هرگاه در روزنامه یا مجله مطالبی مشتمل بر تهمت و افترا یا اخبار برخلاف واقع نسبت بخود منتشر کرده کردند حق دارند جواب آن مطالب را کتبا برای روزنامه یا مجله بفرستند و آن روزنامه یا مجله مکلف است اینگونه توضیحات و جوابها را در همان صفحه و یا در وقتیکه مطالب اصلی را چاپ کرد مجابا بطبع برساند مشروط بر اینکه جواب از دیرا براساس مطلب تجا زین نماید و متضمن توهین بکسی نباشد در صورتیکه روزنامه یا مجله علاوه بر جواب مذکور مطالب ویا توضیحات مجددی چاپ نماید حقوق جوابگویی مجدد بدادستگوری فوق برای محترض محفوظ خواهد بود •

۴۸

وزارت دارائی

— ۵ —

ماده ۱۰- وزارتخانه های کشور فرهنگ و دادگستری مکلفند برای تنظیم امور چاپخانه ها و اعلانات و توزیع جراید و روزنامه فروش و همچنین نسبت بشراکت حقوق و امتیازات خبرنگاران و مطبوعین همکاران این نامه های لازم را تهیه و به هیئت وزیران پیشنهاد نمایند *
 در آیین نامه ها برای توزیع و فروش روزنامه و مجلاتیکه بزبانهای خارجی و یا بزبان فارسی در خارج مملکت چاپ شده است مقررات لازم باید پیشتر بینی شود *

فصل سوم - جرایم

ماده ۱۱- گمانیکه بوسیله نشر مقالات یا جعل اخبار در مطبوعات مرتکب بیای از جرایم ذیل شوند بحسب تادیب از ۶ ماه تا دو سال محکوم میشوند *

الف - گمانیکه مردم را بصریحاً تحریص و تشویق بخوابکاری و آتش سوزی و قتل و غارت و سرقت نمایند *
 ب - گمانیکه افسران و افراد ارتش را بناقرمانی و عدم انقیاد احکام نظامی ترفیب و تشویق کنند *
 در موارد مذکور در این ماده چنانچه تحریص و تشویق موثر واقع شود جبران منظر اتفاق اقتصد اشخاص مذکور بحد الف و ب به مجازاتی محکوم خواهند شد که در قانون مجازات عمومی برای معاون جرم پیشتر بینی شده است *

ماده ۱۲- اشخاصیکه دستورهای محرمانه نظامی را سرا راتشر و یا نقشه قلاع و استحکامات نظامی را در زمان جنگ بوسیله مطبوعات فاش و منتشر کنند بحسب مجرد اذ و تا پنجاه سال محکوم خواهند شد و چنانچه در زمان جنگ نباشد بششماه تا دو سال محکوم میشوند *

ماده ۱۳- هرکس مقاله ای مزبور امل سردین حنیف اسامی انتشار دهد بیک سال تا سه سال تادیب محکوم میشود *

ماده ۱۴- هرکس بوسیله روزنامه یا مجله مردم را بصریحاً بارتکاب یا جنایتی برخلاف امنیت داخلی و یا خارجی مملکت که در قانون مجازات عمومی پیشتر بینی شده است تحریص و تشویق نماید در صورتیکه اثری بر آن مترتب شده باشد بمجازات معاونت همان جرایم محکوم خواهد شد و در صورتیکه اثری بر آن مترتب نشود بیک ماه تا سه ماه حبس تادیب بعملآید بپرداخت در هزار ریال تا بیست هزار ریال جریمت محکوم خواهد شد *

ماده ۱۵- هرکس بوسیله مطبوعات از جرایم مذکور در موارد فوق و یا مرتکبین آن اعمال بنحوی از اجراء نقد پیرو تمجید کند به جریمه نقدی از پنجاه هزار ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم میشود *

× ×

وزارت وادراتی

-۶-

ماده ۱۶- هرکس بوسیله روزنامه یا مجله یا هر نوع نشریه دیگر بمقام سلطنت یا شخص شاه یا ملکه یا بولیه عهد توهین کند بمجازات از یک تا سه سال حبس تا دینی محکوم میشود *

تبصره - مجازات توهین بخاندان سلطنت (پدر - مادر - اولاد - برادر و خواهر پادشاه) از سه ماه تا یکسال حبس تا دینی خواهد بود *

ماده ۱۷- هرگاه در روزنامه یا مجله یا هرگونه نشریه دیگر مقالات یا مطالب توهین آمیز و یا افترا و یا برخلاف واقع و حقیقت خرافه بنه و انشاهی یا بداور نقل نسبت بشخص اول روحانیت و - مراجع مسلم تقلید درج شود مندر روزنامه یا نویسنده هرک و مسئول و هر یک از یک سال تا سه سال حبس تا دینی محکوم خواهد شد و رسیدگی باین اتهام تابع شکایت مدعی خصوصی نیست *

ماده ۱۸- هرکس بوسیله مطبوعات نسبت بر رئیس یا نماینده میا من مملکت خارجی که بسا ایران روایت در دوستانه دارد توهین نماید دایم بند در ماده ۸۱ قانون مجازات عمومی محکوم میشود مشروط بر اینکه در آن مملکت نیز در رموز و کور نسبت با ایران معامله متقابله شود *

ماده ۱۹- در چنانچه که در بلاد گری میشود الف - انتشار مقالات مضربعدت عمومی ویا مضرباخلاق حسنه *

ب - انتشار صور قبیحه *

ج - انتشار آکیمها ویا عکسهای مغالف اخلاق حسنه و آداب و رسوم ملی *

د - انتشار رمذ اکرات سری محاکم داد کستری ویا انتشار تحقیقات و تهمیعات مراجع قضایی که قانوناً انتشار آنها ممنوع است *

مرتکب بتادیه یک هزار تا ده هزار ریال فرامت محکوم خواهد شد *

ماده ۲۰- هر یک از افراد مردم اعم از ما مورین رسمی یا غیر آنها که در روزنامه یا مجله یا هر نوع نشریه دیگر مندر رجای مشتمل بر تمجید و افترا و یا قهقهه و الفاظ رکیکه ویا نسبتهای توهین آمیز در زندگانی خصوصی ویا شتم شرف و ناموس و امثال آن - نسبت بخود مشاهده نماید میتواند از نویسنده یا ناشر آن بداد سرا یا بدادگاه محل اقامت خود شکایت نماید * مرتکب بدوماه تا ششماه حبس تا دینی یا از ده هزار تا پنجاه هزار ریال جریمه نقدی محکوم خواهد شد و در صورت استرداد شکایت شاکی خصوصی تحقیق موقوف خواهد شد *

تبصره ۱- در موارد فوق شاکی نیز میتواند برای مطالبه خسارات مادی و معنوی که از نشر مطالب مزبور بر او وارد آمد به دادگاه حقوقی دادخواست تقدیم نماید و دادگاه مکلف است نسبت بان رسیدگی و مبلغ خسارت را تعیین و مورد حکم قرار دهد *

x x

وزارت دارائی

شماره.....

تاریخ..... ماه..... ۱۳۳

-۷-

- تبدیر ۲- هرگاه انتشار رساله‌ها یا مکتوبات مذکور مانده فوق راجح یا موات ولی بقصد هتاک یا زماندگان آنان باشد هر یک از ورته قانونی می‌تواند بر طبق ماده ۲۱ و تبصره فوق شکایت نماید *
- ماده ۲۱- هر کس بوسیله مطبوعات دیگری را تهدید به تک شرف و حیثیت یا انشاء مسری نماید در صورتیکه ثابت شود این تهدید برای استقاده ماده یا تقاضای انجام امری یا خودداری از انجام امری بود است بحسب تادیبی از سه ماه تا یکسال و پرداخت غرامت از یکم تا پنجم ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد *
- ماده ۲۲- هر کس بوسیله روزنامه یا مجله یا نشریه هدیت وزیر یا هدیت نمایندگان یکی از مجلسین یا هدیت قضات را مورد افترا و توهین قرار دهد بدو شکایت شاکه خصوصی مورد تعقیب قرار خواهد گرفت و چنانچه توهین و افترا بوزیر یا معاون یا یکی از نمایندگان مجلسین یا یکی از قضات یا یکی از مستخدمین دولت از ازار داری - لشکری و اعضاء دیوان محاسبات یا افراد عادی - باشد یا شکایت شاکه خصوصی مورد تعقیب واقع خواهد شد چنانچه اسناد دهند در باز بررسی نتوانست دلایل و مدارک کافی برای توجه اتهام بوزیر یا معاون یا نمایندگان مجلسین یا قضات ارائه دهد متهم طبق ماده ۶۳ قانون مجازات مخصوص مجازات خواهد شد و در مورد سایر افراد با مستند ماده ۲۶۹ مقرری مجازات خواهد شد *
- ماده ۲۳- هر کس متهم در مراحل باز بررسی و دادگاه مورد تعقیب است روزنامه مزبور حرق ندارد نسبت به مورد رسیدگی توهین و افترا مطلقاً نرسد *
- گذشت شاکه خصوصی در مورد توهین بوزیر یا معاون یا یکی از نمایندگان مجلسین یا مستخدمین دولت و اعضاء دیوان محاسبات یا افراد عادی موجب عدم تعقیب و مجازات متهم خواهد شد *
- ماده ۲۳- هر کس بوسیله مطبوعات یا کلیتاً یا مدعی مخرج در قانون اساسی یا نژاد یا ساکن ایران یا تولید نفاق و اختلاف و یا بغض و کینه میان مکنه مملکت اهانت نماید و یا آنرا بسرا بایجاد دشمنی و نفاق نژادی یا مدعی تخریب کند بیگناه تا شش ماه حبس تادیبی و یا پرداخت پانصد تا پنجمین ریال غرامت محکوم خواهد شد *
- ماده ۲۴- هر کس در انتشار روزنامه یا مجله خود از نام یا سرلوحه روزنامه دیگر تقلید نماید که سوءاستفاده محسوب شود به تقاضای شاکه خصوصی از آن تا پنجمین ریال جزای نقد عمومی تعطیل روزنامه یا مجله محکوم خواهد شد و شاکه خصوصی می‌تواند خسارت خود را مطالبه نماید و دادگاه مکلف است نسبت بان رسیدگی کند *

× ×

وزارت دارایی

-۸-

تبصره - روزنامه ها نیکه بر طبق مقررات این قانون توقیف میشوند نمیتوانند با مامی دیگر یا همان مباح و مطلوب منتشر شوند در صورت تخلف از این ماده روزنامه یا مجله ای که بجای روزنامه یا مجله توقیف شده انتشار یافته است نیز بترتیب فوق توقیف میشود و گمانیکه روزنامه یا مجله خود را بجای روزنامه یا مجله توقیف شده منتشر نمایند بحسب تادیب از یکماه تا سه ماه و جریمه نقدی از یکهزار تا ده هزار ریال محکوم میشوند و امتیاز آنان نیز باطل میگردد *

ماده ۲۵ - در کلیه جرایم مذکور در مواد فوق تطبیق اصل بیستم متمم قانون اساسی رفتار خواهد شد *

فصل چهارم - تخلفات

ماده ۲۶ - هر صاحب امتیاز برخلاف مواد ۲ یا ۶ یا ۷ یا ۸ یا ۹ یا ۱۰ تبصره یک ماده ۴ و تبصره ۳ ماده پنج این قانون مبادرت به انتشار روزنامه یا مجله کند بپیداخت ده هزار تا پنجاه هزار ریال محکوم میشود * و در صورتیکه قادر بر پرداخت جریمه نباشد به ندادن ادکاه بحسب تادیبسی ازبازنده روز تا ده ماه محکوم خواهد شد *

تبصره - در موارد فوق فرماندار محل دستور تعلیق روزنامه یا مجله را میدهد و مراتب را بسرای تعقیب قانونی بلندادستان شهرستان اعلام خواهد نمود *

ماده ۲۷ - مطبوعاتیکه در آن دستور ماده ۶ مراعات نشده باشد از یک تا سه هزار ریال محکوم میشود و در صورتیکه نام چاپخانه یا سایر نامهای مذکور در ماده ۶ برخلاف واقع چاپ شده باشد مرتکب به مجازات ۶ تا ۱۲ ماه حبس تادیبی محکوم میشود *

تبصره - دارندگان امتیاز روزنامه و مجله ای که بجهتی از جهات مندرجه در این قانون امتیاز آنها لغو شده باشد حق ندارند به هیچ عنوان خود را روزنامه نگار معرفی کنند و در صورت تخلف بحسب تادیبی از ۶ تا ۱۲ ماه محکوم خواهند شد *

ماده ۲۸ - نشریه ای که مشمول ماده اول این قانون نباشد تصرف روزنامه یا مجله برآن هدیق نمیکند و تابع قوانین عمومی است *

ماده ۲۹ - بتخلفات و جرایم مندرجه در این فصل در دادگاه جنحه و خارج از نوبت رسیدگی میشود *

× ×

وزارت و ارانی

شماره
تاریخ ماه ۱۳۳۰

— ۹ —

فصل پنجم — داد رسی مطبوعات — هیئت منصفه

ماده ۳۰ — جرم مطبوعاتی عبارتست از توهین و افترا بوسیله روزنامه یا مجله یا نشریه از — لحاظ ارتباط با مقام یا شغل رسمی یا رویه اداری یا اجتماعی و یا سیاسی بشخص یا اشخاص انتقاد از روش سیاسی و اداری بوسیله روزنامه — مجله یا نشریه نسبت بمسئولین و متصدیان امور دولتی و اشخاص نامبرده در ماده ۲۲ که از لحاظ مصالح عمومی صورت میگیرد چیم محسوب نمیشود و در جرائم توهین و افترا و هتک حیثیت و شرف یا ناموس و قبح و آبرو و مزایای خاص و یا بستگان شخصی جرم مطبوعاتی محسوب نشده و بر طبق مقررات عمومی قانون جزا و این قانون قابل پیگیری تعقیب خواهد بود *

ماده ۳۱ — بجرا تم مطبوعاتی و هتک حیثیت و شرف یا ناموس یا مزایای خاص و یا بستگان و متهمان قانون اساسی در دادگاه جنائی دادگستری یا حضور هیئت منصفه رسیدگی میشود و جرم غیر مطبوعاتی در دادگاه جنحه محرز رسیدگی خواهد شد *

ماده ۳۲ — مرجع شکایات مطبوعاتی داد سراسری شهرستان در محله است و داد سراسری مزبور پرونده را برای رسیدگی به دادگاه جنائی ارسال خواهد داشت *

ماده ۳۳ — انتخاب هیئت منصفه ترتیب شرکت اعضاء آن در رای دادگاه بطریق ذیل خواهد بود *

الف — هر دو سال یکبار در بهمن ماه در تهران و در مراکزی که دارای دادگاه استان است هیئتی مرکب از فرماندار و رئیس دادگستری و رئیس انجمن شهر (در صورتیکه انجمن شهر وجود نداشته باشد شهردار) و نماینده فرهنگ بدعت فرماندار تشکیل هیئت مزبور در تهران صورتی از هیئت و پنج نفر طبقات سه گانه ذیل *

- ۱ — علما و دانشمندان و نویسندگان و دبیران و آموزگاران و وکلای دادگستری و سرد قتران *
- ۲ — بازرگانان و ملاکین و کشاورزان *
- ۳ — کارگران و اصناف و پیشه وران جز *

از هر طبقه قهرمانی مشتمل بر هیئت پنج نفر تهیه میکند اشخاص منظور در صورتها باید علاوه بر داشتن حسن سابقه واجد شرایط انتخاب شدن برای نمایندگان مجلسین شورایی بود و در مورد دادگاه مقیم باشند پس از تنظیم صورتها از هر طبقه و از ده نفر یا قریب برای عضویت هیئت

×

وزارت دارائی

- ۱۰ -

منصفه انتخاب میشود و فرماندار مراتب را کتبا بکلیه ۳۶ نفر که برای عضویت هیئت منصفه انتخاب شده اند ابلاغ مینماید که رد یا قبولی خود را در ظرف سه روز اعلام دارند عدم اعلام رد در حکم قبولی است و اگر تک یا چند نفر از قبول این سمت خود داری کنند هیئت منبزرگسری هر طبقه را تا میزان ۷۵ نفر از خارج تکمیل و بجای افراد مستحق یا قرعه از میان افراد همان طبقه انتخاب مینماید سپس فرماندار آنان را بر وسیله رئیس دادگاه استان بدادگاه جنائی محل معرفی میکند. رئیس دادگاه استان تا نیمه اسفند ماه همان سال صورت اعضاء هیئت منصفه را باید در یکی از روزنامه ها و کثیرالانتشار اعلان نماید و برای سایر مراکز استانها عدد اعضاء هیئت منصفه ۱۸ نفر مقرر میشود که بهمان ترتیب مذکور در فوق (با این تفاوت که از هر یک از طبقات سه گانه درید و امر شش نفر در شهر سمت منظور میشود) انتخاب و معرفی خواهند گشت ب. در مورد هر محاکمه مطبوعاتی و یا سیاسی دادگاه جنائی در جلسه مقدماتی خود با حضور دادستان استان یا نماینده او سه نفر از اعضاء هیئت منصفه را از هر طبقه یک نفر سمت عضو اصلی و سه نفر را بهمان ترتیب سمت عضو علی البدل با قرعه انتخاب و دعوت مینماید کلیه اعضاء هیئت منصفه اهم از اصلی و علی البدل که در جلسه دادگاه رسمی شرکت نموده اند باید از ابتدای دادگاری تا ختم آن در تمام جلسات حضور داشته باشند و چنانچه یا یک یا چند نفر از اعضاء اصلی غایب و یا قانوناً از شرکت ممنوع باشند و بعد اعضاء علی البدل که حضور یافته اند زاید بر عدد تعیین و یا معدورین باشد به میزان احتیاج از اعضاء علی البدل با قرعه بجای کسری اعضاء اصلی انتخاب خواهند شد و در هر حال با حضور سه نفر از اعضاء اصلی یا علی البدل خواه ابلاغ بسایرین شده یا نشده باشد دادگاه قابل تشکیل است.

ماده ۳۴ - دادگاه جنائی برای رسیدگی بچراغ مطبوعاتی مرکب از سه نفر دادرس و با حضور هیئت منصفه تشکیل میشود و مطابق مقررات آیین دادگاری کسری رسیدگی مینماید پس از اعلام ختم دادگاری بلافاصله دادگاری با اعضاء هیئت منصفه متفقاً بشوربرد اخته در سار و در مطلب نیل :

الف - آیا متهم گناهکار است *

ب - در صورت تقصیر آیا مستحق تخفیف میباشد یا خیر ؟
رای میدهند در صورت تساوی آراء رای رئیس دادگاه یا در ظرفی که باشد قاطع است رئیس.

× ×

وزارت دارائی

- ۱۱ -

دادگاه قوراً برطبق این رای موجهاً وپا ن کرد لائل بانشا حکم میا درت میوزد چنانچه حکم بر محکومیت متهم میاد رکرد د محکوم علیه میثرا ند د رمدت د روز از تاریخ ابلاغ تقاضای فرجام نماید ولی اگر حکم مبنی بر برائت باشد قابل رسیدگی فرجامی نیست و نیز در صورتیکه متهم تبرئه و یا به مجازاتی محکوم شود که مستلزم سلب حقوق اجتماعی نباشد از روزنامه یا مجله در صورتیکه قبلاً توقیف شده باشد بلافاصله و خود بخود رفع توقیف خواهد شد *

تیمبره - درگاه در حین محاکمه اعضاء هیئت منصفه متوالاتی داشته باشند متوال خود را کتباً بدادگاه خواهند داد که بوسیله رئیس دادگاه مطرح کرد *

ماده ۳۵ - موارد اعضاء هیئت منصفه و شرایط آن همانست که قانوناً در مورد قضات - پیشتر بینی شده است *

ماده ۳۶ - درگاه جلسه رسیدگی خواهد درابتداء یا اثناء داد رسمی بواسطه عدم حضور یک یا چند نفر از اعضاء هیئت منصفه تشکیل نشود رئیس دادگاه جنائی در جلسه علنی از بین قضات حاضر شعب دادگاه استان در تهران و از بین کتبه قضات حاضر در مرکز استان در خارج از تهران عده هیئت منصفه را بحکم قوه تعیین یا تکمیل نموده با شرکت آنان بموضوع رسیدگی خواهد کرد * قضاتی که بعنوان هیئت منصفه بحکم قوه انتخاب میشوند صرفاً چند عضویت هیئت منصفه را دارند و در صورت عدم حضور یا عدم شرکت در رأی متخلف محسوب شده و تحت تعقیب انتظامی قرار خواهند گرفت *

ماده ۳۷ - درگاه از اعضاء دیگر هیئت منصفه که بحکم قوه تعیین شده اند چنانچه بدون عذر موجه در جلسات محاکمه حاضر نشوند و یا از شرکت در رأی خود داری کنند بحکم دادگاهی که موضوع در آن مطرح است برای مرتبه اول محکوم بپرداخت مبلغی از هزار تا ده هزار ریال خواهند شد و در صورت تکرار علاوه برپرداخت وجه از بعضی یا تمام حقوق مذکوره ذیل از ششماه تا دو سال به تشخیص همان دادگاه محروم خواهند شد *

الف - حق استخدام در ادارات دولتی و شهرداریها و بنکاهما و شرکتهای تیکه لا اقل نصف سرمایه آنها ممتنع بدولت باشد *

ب - حق انتشار روزنامه و مجله و انتخاب شدن در انجمن شهر و شرکت در انجمنهای نظارت - انتخابات مجلسین *

××

وزارت دارائی

- ۱۲ -

ماده ۳۸- هیچ روزنامه یا مجله ای را قبل از رسیدن ورجحم دادگاه نمیتوان توقیف یا تعدیل کرد مگر در مواردیکه در این قانون ذکر شده و موارد اتهامات زیر:

- ۱- آنچنانکه مضرباً مناسبتین اسلام باشد *
- ۲- آنچنانکه هتک احترام از مقام سلطنت شده باشد *
- ۳- آنچنانکه نقشه طرح حرکت قشون یا دیگر از امور نظامی مکتشف شده باشد *
- ۴- آنچنانکه دعوت به سلبین در مقابل قوای رسمی مملکتی و موجب هیچان کای و اختلال امنیت عمومی شده باشد *

۵- آنچنانکه انتشار مقالات مغرضانه عمومی یا شاعیه صورتبجیه بر ضد عصمت و هفت عمومی باشد *

در موارد فوق دادستان شهرستان را مابنا بر تقاضای فرماندار محل دستور توقیف روزنامه یا مجله و ضبط اوراق انتشار یافته را خواهد داد و در طرف مدت بیست و چهار ساعت پیرونده امر را به دادگاه جنائی خواهد فرستاد دادگاه جنائی در جلسه فوق الحاده در مدتیکه بیشرا از سه روز نیا شد نظر خود را نسبت برک یا قبول تقاضای دادستان اعلام خواهد کرد در صورتیکه دادگاه با توقیف روزنامه یا مجله موافقت نماید یا از پیرونده دادستان مکلفند در ظرف یک هفته نظر نهائی خود را نسبت باصل موضوع اعلام دارند دادگاه باید با تهیه مقدمات قانونی خارج از نوبت نسبت باصل موضوع رسیدگی نماید *

تبصره - روزنامه هاییکه بر طبق این ماده توقیف میشوند نمیتوانند با مامی دیگری از همان سبب و اسلوب منتشر شوند در صورت تخلف از این ماده روزنامه یا مجله ایکه بجای روزنامه توقیف شده انتشار یافته است نیز بترتیب فوق توقیف میشود و گمانیکه روزنامه یا مجله خود را بجای روزنامه یا مجله توقیف شده منتشر نمایند بجهس تا دین از یکماه تا سه ماه و جریمه نقدی از آنصد تا پنجاه هزار ریال محکوم میشوند و امتیاز آنان نیز باطل میگردد *

ماده ۳۹- در صورتیکه دادگاه با توقیف روزنامه موافقت نکند بلافاصله از روزنامه رفع توقیف خواهد شد *

ماده ۴۰- در جرائم مجازاتی دادگاه خارج از نوبت رسیدگی مینماید و مهلتیکه بصرای قرائت پرونده برکامل مدافع و خود متهم داده میشود بیشرا از سه روز نخواهد بود و این مدت با تقاضای متهم یکدفعه و برای سه روز قابل تمدید میباشد و از تاریخ انقضای مهلت تشکیل جلسه مقدماتی نیز نباید بیشرا از سه روز قاضی جلسه مقدماتی تا جلسه داد رسی حد اکثر

× ×

وزارت دارائی

شماره

تاریخ ماه ۱۳۳

- ۱۳ -

نباید بیشتر از ده روز باشد و تنفس در این محاکمات زائد بر دوازده ساعت نخواهد بود و شاکسی
 خصوصی و متهم هر کدام بیشتر از سه نفر وکیل مدافع نمیتوانند تعیین نمایند ولی دادگاه در صورت
 حضور یک وکیل از هر یک طرفین دعوی رسیدگی میکند *

ماده ۴۱- قانون مطبوعات مصوب محرم ۱۳۲۶ و کلیه قوانین و مقرراتیکه با این مواد مغایرت
 داشته باشد لغو میشوند *

ماده ۴۲- وزارتخانههای کشوری دادگستری ماء موراجرا این لایحه تونتی هستند *

بموجب قانون تمدید تبعه قانون النشاء کلیه لوایح مصوب آقای دکتر مصدق ناشیه از اختیارات
 لایحه قانونی مربوطه بمطبوعات که در تاریخ دهم مرداد ماه یکم هزار و سیصد و پنجاه و یکم
 کمیسیونهای مشترک مجلسین رسیدن موقتا قبل اجرا میباشند *

رئیس مجلس سنا * سید حسن تقی زاده
 رئیس مجلس شورای اسلامی * رضا حکمت
 اصل لایحه قانونی در دفتر نخست وزیر است *

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

ف.م

گزارش محرمانه ساواک

۲۸ شهریور ۱۳۴۵

نخست وزیر
سازمان اطلاعات و اینت کشور
س.ا.و.ا.ک

از ۳۲۴

شماره

تاریخ ۴۵/۶/۲۸

پیوست

به

گزارش:

اخپلی محرمانه

در باره:

محترماً با استحضار میرساند طرح مربوط به انتشاریک روزنامه خبری صبح مورد بررسی قرار گرفت و نتیجه بشرح زیر اعرض میگردد:

طرح مزبور که بر اساس نابسامانی وضع موجود مطبوعات کشور پایه گذاری گردیده مستند بحقایقی است که از هر جهت قابل تامل بشمار میرود. در حال حاضر بهمان نحویکه در مقدمه طرح مورد بحث بآن اشاره شده منافع شخصی و سیاسی بشماردارندگان و گردانندگان مطبوعات و توجه بیش از حد آنها به جنبه تجارتمندی و مالی کار مانع از آن گردیده که روزنامه ها آئینه واقعی زندگی مردم کشور باشند و عملاً بثبوت رسیده که جراید صرفاً به آگهی و رپرتاژ پرداخته و از مسئولیت خطیری که بعهد آنها تفویض گردیده غافل بوده و هیچگونه وظیفه ای را در تحولات عمیق اجتماعی و اقتصادی کشور ایفا نمینمایند.

بنابراین اصلح است بمنظور در گگون نمودن وضع موجود و تحرك واقعی در مطبوعات ایران چنین طرحی بمرحله اجرا گذارده شود مشروط بر اینکه:

۱- گردانندگان نشریه از هرگونه سیاستی بر حذر بوده و هیچگونه آلودگی سیاسی نداشته باشند.

اخپلی محرمانه

نخست وزیر
سازمان اطلاعات و اینت کشور
س.ا.و.ا.ک

از
شماره
تاریخ
پیموست
به

در باره: ۲

- ۲- مقادیری از سهام نشریه مزبور از طریق مراجع ذیصلاح بنحو غیر محسوس جهت اشخاص مورد نظر خریداری تا از این طریق ضمن کنترل فعالیت کارکنان موسسه مزبور خواسته های برخی از دستگاه های دولتی نیز نسبت بدرج بعضی مقالات و اخبار تامین گردد.
- ۳- موضوع قابل توجه موقع انتشار جریده خواهد بود که چنانچه صبحها منتشر گردد تصور نمیرود با توجه بگرفتاریها و مشغله مردم چندان مورد استقبال قرارگیرد. و این امر مستلزم بررسی بیشتری خواهد بود.

خیلی محرمانه

ضمیمه ۴ طرح انتشار یک روزنامه خبری صحیح

همکاران :

دکتر مهدی سمسار

دکتر مهدی بهره مند

جهانگیر بهروز

حسین بنی احمد

کریم امامی

شاپور نمازی

شائول بخاش

داریوش همایون

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

طرحی برای انتشار يك روزنامه * خبری صبح

جریمان یافتن خون تازه ای در رگهای مطبوعات ایران در عین حال مکمل و آسان کننده * تحول اجتماعی کشور است. این تحول بدون همکاری موثر ترس مطبوعات در تجهیز و آماده ساختن افکار عمومی دشوار خواهد بود. علاوه بر این مطبوعات باید پایپای شئون دیگر پیش بروند تا بتوان از جامعه ای هماهنگ سخن گفت.

در کشور ما مطبوعات از جهت فنی بسیار تکامل یافته اند. ولی از جهت دید و روحیه و فن روزنامه نگاری در آنها حرکتی دیده نمی شود. پیشرفت را تنها در وارد کردن ماشینهای جدید و بنا کردن ساختمانهای چند طبقه می دانند. منافع شخصی و سیاسی بیشمار دارندگان و گردانندگان مطبوعات و توجه بیش از حد آنها به جنبه * تجاری و مالی کار مانع از گردیده است که روزنامه ها آئینه * واقعی زندگی مردم ایران باشند. روزنامه های * کثیرالانتشار * تنها به آگهی و رپرتاژ می اندیشند و از مسئولیتهای خود در امر پیش بردن تحولات عمیق اجتماعی و اقتصادی ایران غافل اند. روزنامه های کوچکتر اساسا تأثیری در افکار عمومی ندارند. در حالی که چند سال گذشته شاهد دگرگونی و حرکت خیره کننده ای در شئون مختلف جامعه * ایرانی بوده است. مطبوعات نه سهم شایسته ای در این تحول داشته اند و نه حتی از آن تأثیر گرفته اند. کمکهای بیدریغ دستگاههای دولتی به مطبوعات بعضی اشخاص را مرفه تر ساخته است ولی بر رونق مطبوعات چیزی نیفزوده است. هنوز بسیاری از جنبه های فعالیت اجتماعی از چشم روزنامه ها دور می ماند و آنجا هم که به توضیح و تشریح و نشان دادن مسائل و واقعیات زندگی اجتماعی می پردازند کوششهایشان با چنان بی خبری و ناتوانی همراه است که اثر زیادی ندارد.

بر بی اثری مطبوعات و شکست آنها در انجام وظایف ملی خود گواهی صادق تر از کمی میزان انتشار آنها و پائین رفتن این میزان انتشار نسبت به تعداد باسوادان کشور نمی توان آورد. اگر تعداد باسوادان

ایران را بیست در صد جمعیت بزرگسال کشور یعنی در حدود ۳ میلیون تن بگیریم و با میزان انتشار کلی مطبوعات روزانه - در حدود ۱۵۰ هزار شماره - مقایسه کنیم آشکار خواهد شد که ظرفیت روزنامه خوانان بهیچ وجه پر نشده است و اکثریت بسیار بزرگ با سوادان ایران هنوز دسترسی به روزنامه ندارند. از این گذشته اگر میزان انتشار ده سال پیش روزنامه های روزانه را با نسبت با سوادان آن دوره مقایسه کنیم خواهیم دید که مطبوعات عملاً عقب رفته اند. با در نظر گرفتن وزن و تأثیر و موقعیت روزنامه ها در کشورهای همسایه ای مانند ترکیه و پاکستان و خامت وضع مطبوعات ایران بهتر آشکار خواهد شد. حتی یک شهر بیش از دو میلیون نفری مانند تهران نتوانسته است روزنامه ای قابل مقایسه با روزنامه های دو کشور همسایه بوجود آورد و هنوز بهر ده خانواده، تهرانی یک نسخه روزنامه بیشتر نمی رسد. زمانی بود که مطبوعات از مشکلات مالی و فقر مردم می نالیدند. ولی این بهانه ها حتی در همان وقت نیز مردود بود و بهر حال در وضع کنونی کاملاً نامربوط است. سطح زندگی ایرانیان از مردم کشورهای مشابه همسایه پائین تر نیست و در ترکیه و پاکستان دستگاههای دولتی باین درجه به مطبوعات کمک نمی کنند. با این وجود می بینیم که مثلاً در ترکیه ۳۰۰ هزار نسخه در روز برای یک روزنامه امسار خارق العاده ای نیست و مطبوعات در هر دو کشور از عوامل مؤثر پیش بردن سیاست ملی و از ارکان تحول بشمار می روند.

نقص عمده کار مطبوعات ایران عدم درک نقش و وظیفه روزنامه در اجتماع و نیز پائین بودن سطح حرفه ای آنهاست. روزنامه های ما مشترک ندارند و شبکه توزیع مطبوعات چه در تهران و چه خصوصاً در شهرستانها به اندازه کافی گسترده نیست. روزنامه ها نمی توانند حق اخبار را ادا کنند و اهمیت بسیاری از اخبار را در نمی یابند. در تنظیم مطالب خود بی سلیقگی و شتابزدگی نشان می دهند. روزنامه های عصر سینگر از آنند که توجه خوانندگان روشنفکر را جلب کنند و مورد علاقه خوانندگان سطحی تر نیز نیستند. روزنامه های صبح که فرصت بیشتر دارند توانایی استفاده از

آن را فاقدند . همه آنها - از روزنامه های صبح و عصر - مطالب اساسی را فدای
حشو و زوائد می کنند . طرز نگارششان جذاب نیست و به انشای بخشنامه ها می ماند .
در رعایت قواعد زبان سهل انگاری می نمایند . در تنظیم عناوین و انتخاب عکسها
و صفحه بندی ضعیف اند .

امکانات و فرصتها

در میان مطبوعات کار روزنامه های صبح از همه نابسامان تر است . این
روزنامه ها اساساً جنبه خبری ندارند . میزان انتشار و بینه مالی شان محدود و
وسائل فنی شان بسیار ناقص است . از لحاظ مطلب جز يك سرمقاله و چند شایعه
چیز قابلی ندارند . در حالی که بیش از روزنامه های عصر نسبت به کار مطبوعات
احساس علاقه و مسئولیت نمی کنند از مزایای فنی و تشکیلاتی آنها نیز بی بهره اند .
حال آنکه نقش روزنامه صبح از جهات بسیار حساس تر از روزنامه عصر
است . بسیاری اخبار روزنامه های عصر در طول بعد از ظهر و شب گذشته اتفاق
افتاده اند و اگر يك روزنامه خبری واقعی صبح منتشر شود آن اخبار را کهنه خواهد
کرد . این امر خاصه در مورد اخبار خارجی صادق است . نود درصد اخبار خارجی
روزنامه های عصر را به علت اختلاف ساعت می توان صبح ها منتشر ساخت . از این گذشته
روزنامه صبح که پیش از طلوع آفتاب همه کارهایش به پایان رسیده نزدیک به ۱۶
ساعت روز را جهت انتشار در سراسر کشور در پیش دارد و در این فاصله به بسیاری
از شهرستانها خواهد رسید و هنوز روزنامه روز خواهد بود و حال آنکه روزنامه عصر
در غالب شهرستانها روزنامه روز گذشته است .
به همین دلایل است که در همه دنیا معتبرترین روزنامه ها صبح منتشر
می شوند و روزنامه های عصر غالباً نشریات سبک جنجالی هستند که نقص کار خود را
از جهت اخبار در زمینه مطالب هیجان انگیز جبران می کنند . در کشور ما برعکس
روزنامه های عصر ستون مطبوعات را تشکیل می دهند و ناشران روزنامه های صبح هرگز
در صد بر نیامده اند از مزیت بزرگی که وقت نصیبشان کرده استفاده کنند .

تمایل به رفع نقائص مطبوعات ایران - رکود معنوی مطبوعات بطور کلی و نبودن يك روزنامه " خبری صبح - گروهی از کارکنان جوان و در عین حال با سابقه مطبوعات را بر آن داشته است که برای انتشار يك روزنامه " صبح که متناسب با شعور جامعه " ایرانی و جوابگوی نیازهای آن باشد پیشقدم شوند . روزنامه ای که در چهار چوب امکانات و مقررات موجود منعکس کننده " عمه " جنبه های زندگی ملی و آئینه " فعالیت های گوناگون اجتماعی باشد . مسائل و مشکلات را با حقیقت بینی و احساس مسئولیت و از روی اطلاع و با شوق اصلاح مورد بررسی قرار دهد . به افراد بیمار و ترقیخواه مجال دهد که از ستونهای آن برای بحث های مفید استفاده کنند و به روزنامه نگاران جوانی که از بی خبری مسئولین مطبوعات از اصول روزنامه نگاری نوین رنج می برند فرصت بروز استعداد های خود را عرضه دارد . روزنامه ای که بیش از هر چیز يك مؤسسه " صد درصد حرفه ای باشد و روزنامه نگاری را با فعالیت های سیاسی یا اقتصادی دیگر در هم نیامیزد . مؤسسه ای که به جنبه " معنوی کار روزنامه نگاری لائق به اندازه " جنبه های مالی و تجارتي آن اهمیت بدهد .

در اوضاع و احوال کنونی که میزان انتشار روزنامه ها محدود و سهم آنها در به ثمر رساندن اصلاحات و تحولات اخیر جامعه " ایرانی از آنها محدود تر است در همه جا احتیاج به يك روزنامه " خبری واقعی احساس می شود . خصوصا " يك روزنامه " صبح که جای آن بکلی خالی است . تردید نیست که چنان روزنامه ای وضع خسود را به سرعت تحکیم خواهد کرد و به خوبی با روزنامه های عصر وارد رقابت خواهد گردید . مردم احتیاج دارند بر سر میز صبحانه یا در راه محل کار خود از آخرین اخبار آگاه شوند و مسائل روز را از نظر بگردانند . بهترین نشانه " آن موفقیت قابل ملاحظه " روزنامه های انگلیسی تهران در میان توده " خوانندگان فارسی زبان است . شك نیست که اگر چنین روزنامه هایی به فارسی انتشار یابد بازار وسیعی خواهد داشت . از نظر آگهی نیز زمینه " کارگشاده است . صاحبان آگهی ها گاه روزنامه های عصر را دچار تورم می سازند زیرا محل دیگری ندارند . با توسعه " فعالیت های اقتصادی که اجتناب ناپذیر است همچنان بر میزان آگهی ها افزوده خواهد شد و يك روزنامه "

کثیرالانتشار صحیح سهم شایسته خود را از این افزایش خواهد یافت .
سهم چنان روزنامه ای را در بهبود عمومی وضع مطبوعات ایران از نظر دور
نمی توان داشت . کمکهای مالی گوناگون به مطبوعات بی ثمر مانده است زیرا رقابتی در
میان آنها نیست . روزنامه های بزرگ عملاً از رقابت دست کشیده اند و چندان در
پس افزایش خوانندگان خود نیستند . آنها تنها به ستونهای آگهی دولتی و غیر
آن می اندیشند و افزایش میزان انتشار را بیهزینه چاپ و کاغذ می افزایش استقبال
نمی کنند . نسخه بدل یکدیگر اند و خود را متقابلاً به قهقرا می برند .

این رکود و فقدان روحیه و شور و شوق تنها بامیدان آمدن يك روزنامه نو
با فکر و شیوه و اندیشه تازه که بتواند انحصار و حالت جامه کنونی را درهم بشکند
تغییر خواهد یافت . اقبال مردم و صاحبان آگهی های خصوصی به چنان روزنامه ای
مطبوعات کنونی را متوجه خطر خواهد کرد و اصلاحات اساسی تشکیلاتی و تحریری
را ناگزیر خواهد ساخت . تا نمونه زنده ای از روزنامه نگاری درست و با مسئولیت در
برابر روزنامه های کنونی نباشد و تا توده های بزرگ روزنامه خوانان بالقوه که عملاً
روزنامه های موجود را ندیده می گیرند وزنه خود را محسوس نسازند يك تکان و
تحریک واقعی در مطبوعات ایران را نمی توان انتظار داشت .

از این گذشته وجود يك روزنامه آگاه که با نیت خدمت و نه فقط به قصد
تجارت تأسیس شده باشد سیر اصلاحی جامعه ایرانی را آسانتر خواهد ساخت . خط
رابطه تازه ای بین مردم و حکومت برقرار خواهد کرد . نظریات آنان را بهم نزدیکتر
خواهد ساخت . راهنماییهای بیخبرانه آن به حال مسئولین مفید خواهد افتاد . در
افزایش اعتماد عمومی مؤثر خواهد بود . سهم آن در توضیح دادن سیاستهای
اصلاحی به مردم و علاقمند ساختن آنان به شرکت در مبارزه اصلاحات و نیز در ابلاغ
نظریات مردم به دستگاههای حکومتی بزودی محسوس خواهد گردید .

سیاست انتشاراتی و تحریری

برخلاف روزنامه های کنونی که قائم به يك نفراند روزنامه پیشنهادی از طرف

يك شرکت سهامی مرکب از کارکنان خود روزنامه اداره خواهد شد. کوشش بعمل خواهد آمد که نویسندگان و کارکنان و سهامداران از میان بهترین عناصر و در عین سلامت اخلاقی دارای سطح عالی مهارت حرفه ای باشند. اساس کار در این روزنامه تکیه به ارزش کارکنان و "کادر" های آنست. روزنامه به فرد فرد آنان تعلق خواهد داشت و بهترین پاداش ممکن و مناسب بآنها داده خواهد شد. عدم احساس تعلق و وفاداری به روزنامه که یکی از بلاهای مطبوعات کنونی ایران است بدین ترتیب جایی در این روزنامه نخواهد داشت.

روزنامه باید از لحاظ خبری و تفسیری هر دو قوی باشد و هیچ يك را نباید تحت الشعاع دیگری کرد. صمیمیت در برابر خوانندگان و وسواس در انتشار اخبار درست و تفسیرهای بیطرفانه نقطه قوت چنین روزنامه ای خواهد بود که بهر قیمت باید رعایت شود. همین صمیمیت در مسئله آگهی ها باید اساس کار قرار گیرد. تا حد امکان از انتشار آگهی به صورت رپرتاژ و خبر باید خودداری کرد و اخبار را قربانی آگهی نساخت. تا وقتی موجودیت روزنامه به خطر نیفتاده بنای امر بر تقدم خبر بر آگهی خواهد بود. رسم مطبوعات کنونی که در برابر گرفتن آگهی از انتشار اخبار مضر به حال بعضی صاحبان آگهی ها خودداری می کنند باید بکلی کنار گذاشته شود.

اداره روزنامه بر اساس معمول مطبوعات مترقی دنیا صورت می گیرد. سردبیری کل اختیار کامل در اداره هیئت تحریریه و سیاست انتشاراتی خواهد داشت و شرکت سهامی ناشر روزنامه کلیه امور اداری را بتوسط ارکان خود زیر نظر خواهد گرفت. در تهیه های مالی روزنامه پیش بینی کافی خواهد شد که هیچ نقص وسائل یا نفقات پیش نیاید و روزنامه از همان آغاز بتواند بالاترین سطح کار مطبوعاتی را به خوانندگان عرضه کند.

يك شرکت سهامی مرکب از کارکنان خود روزنامه تشکیل می شود. سهام شرکت با نام و انتقال سهام تحت شرایط معین خواهد بود. هیچ صاحب سهمی نباید بیش از ۲۵٪ سهام را داشته باشد. سرمایه شرکت ۴/۵ میلیون ریال خواهد بود که ادامه کار روزنامه را تا مدتی که بتواند از لحاظ مالی روی پای خود بایستد و خریداران و مشترکین و آگهی دهندگان کافی داشته باشد تضمین خواهد کرد.

اسنادتوقیف مطبوعات

توقیف روزنامه‌های عصر انقلاب و کنکاش

تاریخ: ۱۱ برج ۱۳۴۳

شماره: ۴۰۰

وزارت وراثت

شماره: ۸۴۵

وزارت عدالت

در جلسه انجمن محترم ۱۳۳۲ هیئت وزراء عظام تصمیم نمودند که روزنامه‌های
عصر شهید و کنکاش برای مدت شش ماه توقیف شوند تا اینکه محمد
احمد شاه شمس‌وزارت عدالت مدلول حکم هیئت وزراء را در یادداشت
نظمه ابلاغ نمودند و بموجب اجراء و کد لایحه

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

مصدور از کتابخانه شماره ۵۲۰۵
اسناد در دسترس

اعتراض سید ضیاءالدین طباطبایی به توقیف روزنامه رعد

اداره نظمیہ

آلزام بر روزنامه رعد مورخه ۲۷ قمر
سواد ۱۳۳۶
بتاریخ ۷ شهر ربيع الآخر ۱۳۳۶
نمره ۳۹۴۴

نظر به ابلاغ ذریعہ اجراء اداره جلیلیہ نظمیہ در کتبت غایت ۲۰۳۱ مورخه ۲۷ قمر بطبق مداول حکم تصویب هیئت رزراء عظام
نمبر ۱۹۵۹ که منبر بر اینکه روزنامه رعد آمدت گیرنده از طبع و نشر ممنوع باشد البتہ این ابلاغ تصیم مابین قانون رعد
مکر و قلم را محدود مینماید در کتبت تأثیرش از نظمیہ خود را مجبور از طاعت تصیم هیئت رزراء و توقیف رعد دانسته
با اعتراض شدید که قانون ما نمایم خود را مجبور از انضای این فرقه و تعهد زبردانم بتاريخ ۲۷ برج قمر ۱۳۳۶ سید ضیاء البیاض
مست
۱۳۳۶

درخواست توقیف روزنامه قانون به اتهام توهین به احمدشاه

مدل (۱) ۲

وزارت عدلیه
شماره ۵۹۷۲

وزارت عدلیه

مقام شیخ وزارت عدلیه

اداره مطبوعات عمومی - دفتر دایره

مورخه ۹ ولور ۱۳۰۳

نمبره ۳۱۹۸

ضمیمه

حسب لایحه اداره نظمه برای ۱۹ روزنامه قانون را لایحه
لایحه توهین به مقام سلطنت توقیف در مجرای آن را لایحه
به مدعی اعمام سنیف برای اجرائی در ۵۰ قانون مطبوعات

بموجب سنیف (در مطبوعات رسیدگی نماید) درصاح نمود

چون سابقاً حکم قاضی عمومی در این باب بلیص صحت

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

مقتضای سنیف رسیدگی به توقیف جرایم صادر گشته بود

درصاح بروزنامه توقیف در قانون بموجب مراد سنیف

تکلیف نمود در آن مقصد لایحه در مجرای اجرائی

بموجب یا جز دیگری؟ و جواباً حکم را مسترد نمود صواب است

تعمیر لایحه تعلیمت بهر آنکه در مدعی اعمام

تعمیر از مدیر یا نویسنده مقاد توهین آریز نژاد -

قال لایحه خاطر علی را بنام سنیف توقیف شد

بنا بر این یا تمام مقام معلوم است که تعقیب میر جرایم

۱۳۱
۲
۹

درخواست توقیف روزنامه قانون به اتهام توهین به احمدشاه

مستند است در باب تعقیب فایده تا مدعی العمیم سیف بر طبق آن
 اعلام کند و لایحه هم در آن روز در نظریت در مجرای آن بر آن
 میر روزنامه را بدون اجازه پاریس (مدعی خصوصی) تعقیب
 کرد - مراد به هر حال همان مطبوعات . و قیاسیه است
 معظم است تعیمی در تعقیب این مضرع دارند مگر است
 تعمیم آن روز عفو را رسماً ابداع نمایند تا مدعی العمیم بر آن
 آن بر طرف عفو را کند

[Handwritten signature]

صنطاش
[Handwritten signature]

۷۹

دستور شاه مبنی بر رفع توقیف از روزنامه بهار در مشهد

نمونه ۹ (۵)

وزارت معارف و اوقاف
و صنایع مستظرفه

بمنازح ماه سنه ۱۳۰

نمره ضمیمه

اداره

دایره

ریاست سارف در آشف خزان

شرفی که راجع به بگویی شماره ۵۳ جویده بهار در کت نامه (۶۶۹) بریده
بنظام یک نسخه از نامه و سپردید خطه ۰ . جواب شما رسید در تاریخ ۳۰
رزبه ۳۹ قانین طبعات ندم بود در باغ قمع مراتب بر پا کرد علی
شماره ۳۹ در روز پنجشنبه مورخه ۳۰ بهار که در روز ۳۰
در روز پنجشنبه مورخه ۳۰ بهار که در روز ۳۰

۲۹۰۵
۷/۲/۲۷

تجدید نوبت

ل-۸۷۰

دستور شاه مبنی بر رفع توقیف از روزنامه بهار در مشهد

نمونه [۱۴]

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

اداره ایالتی معارف و اوقاف خراسان

POSTAL TELEGRAPHIC ADDRESS: 1403

دایره

بتاریخ ماه سنه ۱۳۰
نمبره ضمیمه

این روزنامه در چهار روز در برابر ۵ بر خذف قیمت بمسکته و کوی
خانه سرفس میدارد در تیرماه اطلاع در بهار به پاکه بدایت بر وجه نمود
صورت تا خیز جواب دستور قطعی داده شد و چهار کمال خواهد شد
از طرف شریف و ادیب لایحه خواه

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

توقیف روزنامه ستاره ایران به علت توهین به مجلس شورای ملی و مشروطیت

مورخه ۳۴ برج ۱۳۰۰ قمری

ریاست وزراء
نمره ۳۰۵

وزارت عدالت
نمره ۱۰۰

وزارت عدالت

مدعیه نقادان بر این امر است که در این روزنامه
در نام ایران سه مرتبه در نام ستاره ایران نشر نموده
صحت نمره روزنامه بر زر رقیف گوید با اداره نفع
در روزنامه

صدر وزارت عدالت
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

۱۱۴۴

توقیف روزنامه‌های مخالف دولت در شرایط جنگی

دایره.....

وزارت کشور

استانداری استان لاهم

شماره..... مورخه..... وزارت..... که اصل آن بشماره..... ثبت شد
اداره

۱۳۹۴۲
۲۷/۶/۱۱

بقایه بهرامت مذکور در هم

چون که این روزها حال جنگ و جهاد اهل این سرزمین است و بی‌درایتی و بی‌فکری
مندان بقدریست دولت در قضاوت و تفریق و در این طریقی بقدریست
و ادب و ضعف نایگان در این روزها به جهت بی‌درایتی و بی‌فکری

توقیف آنرا دارد نخست وزیر

محمد علی فروغی

۱۳۹۴۴
۲۷/۶/۱۱

بقایه بهرامت مذکور در هم

در مینان اگر کسی باشد که به جهت آنکه بخواهد در این روزها بی‌درایتی و بی‌فکری
اجتناب نکند که آنرا تبعید به جلاله و بی‌درایتی و بی‌فکری در این روزها

محمد علی فروغی

۱۳۹۴۴
۲۷/۶/۱۱

توقیف روزنامه داد

شماره ۵۱۲۶
تاریخ ۱۳۲۴/۱۰/۱۱
ضمیمه

فرمانداری نظامی تهران

محرمات مستقیم

جناب آقای نخست وزیر
گزارش

محترم ما معروضه می‌دارد چون مندرجات شماره‌های اخیر
روزنامه که مخالف مشن سیاسی دولت تشخیص داده شده
علیهذا با احاطه آنجناب بانرا در کل شهرهای مستوره شده
از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند

فرماندهار نظامی تهران - سرتیب اعتماد مقدم

۵۰۹۰

۱۳۲۴

توقیف روزنامه ایران ما

ل-۱

ح ۱
۲

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

وزارت کشور

اداره

دائرة

تاریخ ۳۰/۱/۳۴

شماره ۳۴۱۷/۳۴

پیوست

موضوع

(محرمانه)

Handwritten signature in black ink.

محترماً معروض میدارد . طبق تقاضای کتبی شماره ۱۹۵۶ / ۲۴ / ۴ / ۹

فرمانداری نظامی تهران چون در شماره ۴۲۹ مورخ ۲۴ / ۴ / ۷

روزنامه ایران مانسبت بمقام سلطنت و هیئت دولت اهانت -

شده است روزنامه مزبور برای مدت یکماه توقیف و از انتشار آن

جلوگیری بعمل آمد -

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

رئیس شهربانی کل کشور - سر قیپ ضرابی

Handwritten signature in black ink.

Handwritten signature in black ink.

Handwritten signature in red ink.

Stamp with handwritten numbers: ۲۹۲۴ / ۴ / ۱۲

توقیف روزنامه‌های ارس و داریا

وزارت کشور

اداره سیاسی
دایره

تاریخ ماه ۱۳۲۲

شماره

پیوست

محرمانه

۴۱

جناب آقای نخست وزیر

طبق گزارشات شهرستانی کل کشور برحسب تقاضای فرمانداری
نظامی تهران چون مندرجات روزنامه‌های ارس و داریا -
مخالف مشی سیاسی دولت بوده لذا از نشر آنها جلوگیری -
وتوقیف شده است.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

در حکم وزیر اسناد و کتابخانه ملی
دوره ۱۳۲۲
که در بیشتر روزها در دسترس است
از دسترس خارج کرده است
مخبر: ...
۱۳۲۲/۱۱/۲۴

توقیف روزنامه آزادگان

اداره
 دایره
 تاریخ ۲۵/۶/۴۱
 شماره ۶۱۹/۹۴۸۵
 پیوست
 موضوع

وزارت کشور
 شهربانی کل کشور

محرمانه

وزارت کشور

۴۹۴۴
 ۱/۷/۴۱

محترماً معروض میدارد . فرمانداری نظامی تهران طی نامه شماره ۲۸۴۴ مورخ ۲۴/۶/۴۱ تقاضا نموده که چون در شماره ۴۲ روزنامه آزادگان شرحی مخالف مصالح کشور درج گردیده از نشر آن جلوگیری شود لذا از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری بعمل آید .

رئیس شهربانی کل کشور - سرینیس صریحی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
 جمهوری اسلامی ایران

تایید شد
 ۱۱/۷/۴۱

۱۱/۷/۴۱

۱۱/۷/۴۱

توقیف روزنامه رزم

ل-۱

وزارت کشور
شهربانی کل کشور

لاریس

۴۱۷۹

۱۳/۹/۴۰

اداره.....

دائره.....

تاریخ ۲۴/۹/۴۰

شماره ۱۰۶۳۰
پیوست ۴

موضوع.....

محرمانه

وزارت کشور

محترم معروض میدارد فرمانداری نظامی تهران طی نامه شماره

۳۲۷۳-۵/۶/۲۴ کتبا تقاضا نمود که چون مندرجات شماره

۸۹ روزنامه رزم منطبق با ماده ۱۸ قانون حکومت نظامی است توقیف

شود بنابراین روزنامه مزبور توقیف و از انتشار آن جلوگیری بعمل آمد.

رئیس شهربانی کل کشور - سرتیپ ضرابی

تاریخ ۱۳/۹/۴۰

تاریخ ۱۳/۹/۴۰
دردیگر
تاریخ ۱۳/۹/۴۰
تاریخ ۱۳/۹/۴۰

توقیف روزنامه رستاخیر ایران

اداره
 دایره
 تاریخ ۲۴/۶/۲۷
 شماره ۶۸۱ / ۹۳۸۹
 پیوست
 موضوع

وزارت کشور
 شهر بانی کل کشور

ل-۱

۴۹۴۹
 ۷/۱

(محرمانه)
 وزارت کشور

محترماً معروض میدارد فرمانداری نظامی تهران طی نامه شماره
 ۳۸۴۸-۲۷/۶/۲۴ تقاضا نمود که چون در شماره (۸۸) مورخ
 ۲۴/۶/۲۷ روزنامه رستاخیر ایران شرحی مخالف مصالح کشور درج
 و نسبت به هیئت حاکمه هانت نمود است از نشر آن جلوگیری شود
 لذا از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری بعمل آمد .

رئیس شهر بانی کل کشور - سرتیپ ضرابی
 [Signature]

[Signature]
 [Signature]

۱۳۰۷/۱۲/۱۴

توقیف روزنامه شمشیر

ل-۱

وزارت کشور

شهر بانی کل کشور

۳۴/۹/۲۰

۳۴/۹/۲۰

اداره.....

دائره.....

تاریخ ۲۴/۶/۱۵

شماره ۳۵۳

یونس

موضوع.....

محرمانه

وزارت کشور

محترماً معروض میدارد فرمانداری نظامی تهران طی نامه شماره ۳۵۱۹
 ۲۴/۶/۱۵ تقاضا نموده که چون در شماره ۳۸ مورخ ۲۴/۶/۱۵
 روزنامه شمشیر امروز مقالاتی محتوای سیاسی دولت منتشر گردیده از
 نشر آن جلوگیری شود لذا روزنامه مذکور توقیف و از انتشار آن
 جلوگیری بعمل آمد.

رئیس شهرداری کل کشور - سرتیپ ضرابی

ش. ضرابی

۲۴/۶/۱۵

۱۱/۱/۱۵

توقیف روزنامه کیهان

اداره
 اداره
 تاریخ ۲۴/۸/۵۱۸۷
 شماره ۱۹۸۷۹۸۰۸۹
 پیوست
 موضوع

وزارت کشور
 شهر بانی کل کشور

محرمانه
 وزارت کشور

محترماً معروض میدارد فرمانداری نظامی تهران طی نامه شماره ۵۱۸۷-۲۴/۸/۵ تقاضا نموده است از انتشار روزنامه کیهان که در شماره ۷۹۵ مقاله مخالف منی سیاسی دولت درج و منتشر نموده است جلوگیری شود بنا براین از نشر روزنامه مذکور جلوگیری بعمل آمده است.

رئیس شهر بانی کل کشور - سرتیپ ضرابی

محرمانه
 در دسترس قرار نگیرد
 روزنامه کیهان
 شماره ۱۹۸۷۹۸۰۸۹
 تاریخ ۲۴/۸/۵۱۸۷

روزنامه کیهان
 شماره ۷۹۵
 تاریخ ۲۴/۸/۵۱۸۷

توقیف روزنامه نسیم شمال

مدل ۱

وزارت کشور

شهر بانی کل کشور

توقیف روزنامه وزارت کشور
شماره ۵۲۲۱
تاریخ ۱۳۶۰/۷/۲۴

اداره

دائره

تاریخ ۲۶۰۷/۱

شماره ۷۴۱۹

پیوست ۱۸۵۵

موضوع

محرمانه

وزارت کشور

محترماً معروض میدارد فرمانداری نظامی تهران طی نامه شماره

۴۱۸۵-۴/۷/۲۴ تقاضا نموده که چون در شماره ۴۴ مورخه

۴/۷/۲۴ روزنامه نسیم شمال اخبار کذب منتشر شده است از

انتشار آن جلوگیری شود روزنامه مزبور توقیف و از انتشار آن

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

جلوگیری بعمل آمد

رئیس شهر بانی کل کشور - سرتیپ ضرابی

Handwritten signature

Handwritten notes:
حماة
داد بیاگر
۱۳۶۰/۷/۲۴

Large handwritten signature and date:
۱۳۶۰/۷/۲۴

توقیف روزنامه الفبا

تاریخ ۱۳۲۵/۵/۲۴ ماه ۵ ۱۳۲۵
۱۱۲۴۹

فرمانداری نظامی تهران

پوست

اداره

دایره

جناب اشرف آقای نخست وزیر

کزارش

محترماً معروض می‌گردد که چون منته رجات شمباره

(۳۲) روزنامه الفبا برخلاف مصالح کشور تشخیص

نداده شده علیه‌الباداره کل شهرتانی اعلام گردیده

که از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند.

فرمانده ار نظامی تهران سرتیپ مظفری

مظفری

مظفری

۲۵/۵/۲۴

۲۵/۵/۲۴

۶/۶/۱

ورود بدفتر تصفیه وزیر
شماره ۱۱۲۴۹
تاریخ ۲۴/۵/۱۳۲۵

مظفری

مظفری

